

ŠTO ĆE BITI S IZNAJMLJIVANJEM AUTOKAMPA «ADRIATIC» U PRIMOŠTENU KANADSKOM BATALJONU UNPROFORA?

GOSPODARSKA PROSTITUCIJA?!

ŠIBENSKI LIST

GLASILO ŽUPANIJE ŠIBENSKE

GOD. XXXII.
BROJ 1595

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 23. srpnja 1994.

Adriatic u Primoštenu, u koji je kra-
a ove godine uselila logistika kanad-
baljuna UNPROFOR-a, pretvoren je
azu, tik uz Jadransku turističku cestu,
kada se turisti pozivaju da dođu lje-
valmaciju u kojoj se rat više ne osje-
jedl protiv iznajmljivanja tog auto-
PROFOR-u sve su učestaliji. Progna-
teni u Primoštenu kažu da to što se
vrijeđa njihovo dostojanstvo a župa-
glavarstvo traži da logistička baza
autokampa!

Stranica 4.

U ŽARIŠTU

»RUŽIČASTE ZONE« NAKON DVIJE GODINE

Ako ništa drugo ova kratka saborska Rezo-
lucija bit će test za spremnost UNPROFOR-a
i međunarodne diplomacije, žele li, i koliko
su spremni, odvojiti čistu okupaciju od poli-
tičkog statusa Srba u Hrvatskoj. S druge
strane, bit će to i nama konačan raskid
s dvojmom i lažnom nadom u učinkovitost
UNPROFOR-a

Stranica 2.



NA GOVORNICI

JOSIP ODAK, DOŽUPAN

ŽUPANIJE ŠIBENSKE, ČELNIK
ŽUPANIJSKOG HDZ-a I PROGNAK

GRADIT ĆU NOVU KUĆU NA STARIM TEMELJIMA

Ne mogu zamisliti život bez svoga temelja, koma-
da zemlje. Ja ću kuću sigurno ponovno graditi tu
na starim temeljima. Silno želim gledati svoju dje-
cu u dvorištu svoga doma. Jednostavno, nije mo-
guće ovo stanje zadržati, ovo nije prirodno. U to
sam siguran i to mi daje snagu da izdržim

Stranica 3.



PRIMOŠTEN JE SLAVIO

STOPILE SE »UŽANCE« I »MARE CROATICUM«

Primošten se dolmao pretijesnim
za sve one koji su u njemu boravili
za ovoga njih »Primoštenskih
užanci«. Počeo je u petak, kada je
u mjesto uplovio konvoj brodova
»Mare Croaticum«, a završilo u su-
botu ujutro. Bogat program — što
je eto — važnije od svega protuma-
či li se kao dobar znak za ipak mir-
nu budućnost — promatralo je i ne-
koliko stotina Čeha. Oni su, još za
Austrije otkrili hrvatski turizam,
a sada su i prvi značajni gosti sa-
mostalne hrvatske države. Primoš-
ten je za njih, ovoga vreloga
srpnja, otvorio pet restorana!

Stranice 6. i 7.

ŽUPANIJSKA GRUPA ZA
RAZVOJ OTOKA

OTOCI - ISTINSKA VRIJEDNOST HRVATSKE

Najveći problemi gotovo svih hrvat-
skih otoka, pa tako i arhipelaga Župa-
nije šibenske jesu poslovično loša po-
vezanost s kopnom ali i među otoci-
ma, slabo razvijena komunalna in-
frastruktura, a trenutačno i pravne ne-
dorečenosti u ustroju hrvatske lo-
kalne uprave i samouprave. S tim su
promjenama sve mjesne zajednice,
pa tako i otočke, ostale bez pravnog
subjektiviteta. Vlada Hrvatske koncep-
cijom razvoja otoka i županijskih gru-
pa kao sponom s otocima, želi te dije-
love Hrvatske vrednovati u čitavoj nji-
hovo punini. To znači brzo, kvalitetno
— i oprezno — kaže Ivo Jurić — Roko,
direktor krapanjskog »Spuzvara« i vo-
ditelj Županijske grupe za razvoj oto-
ka

Stranica 5.

SJEDNICA ŽUPANIJSKOG POGLAVARSTVA

ZONE SANITARNE ZAŠTITE ZAKOČILE BI RAZVOJ DRNIŠA

Određivanje zona sanitarne zaštite za izvorišta Jaruga, Torak i crpilište Kuk zaustavilo bi razvoj drniškog područja — rečeno je na sjednici županijskog poglavarstva u srijedu. Odlučeno je da se odluka donese tek u rujnu, kada se o zonama sanitarne zaštite i mogućim posljedicama izjasne poglavarstva Drniša i općina Ružić, Oklaj i Unešić

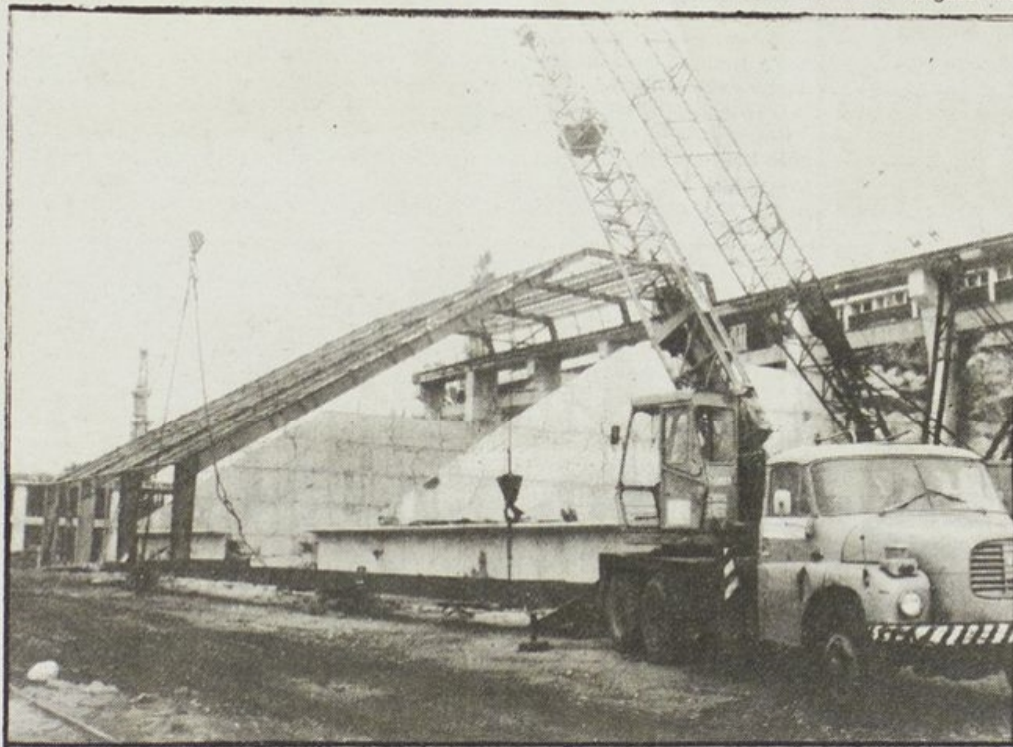
Odbor za Statut, poslovnik i propise smatra da nema pravnog temelja za davanje na korištenje pomorskog dobra od strane županijske skupštine dok se ne donese zakon o morskim lukama.

Na odnose nastale prije stupanja na snagu toga zakona, primjenjivat će se propisi koji su bili na snazi u to vrijeme. To mišljenje, i sasvim oprečan stav županijskog poglavarstva, točnije, Ureda za pomorstvo o davanju na korištenje pomorskog dobra, u četvrtak su se našli na klupama vijećnika županijske skupštine. Oko toga župan je zatražio mišljenje od Ministarstva pomorstva i veza, jer je Pomorski zakonik stupio na snagu u ožujku ove godine, te su njegovim donošenjem izvan snage stavljene odredbe Zakona o pomorskom i vodnom dobru, lukama i pristaništima. Šime Zenić, pročelnik ureda za pomorstvo kazao je da, prema mišljenju nadležnog ministarstva Zakon o pomorskom i vodnom dobru još je uvijek u primjeni, međutim Odbor za Statut, poslovnik i propise ostao je pri svome te se nije mogla postići suglasnost. Odluku o davanju na korištenje pomorskog dobra donijela je, međutim, i zadarska županija, što je dio članova županijskog poglavarstva dovelo u nedoumicu. Osim toga i Gradsko je poglavarstvo u svome zaključku predložilo županijskoj skupštini da ne prihvati prijedlog odluke Ureda za pomorstvo kojom bi se odredila područja za uzgoj ribe i drugih morskih životinja na području grada, osim za uvalu Magarna na Zlarinu, ukoliko se s time suglasi zlarinski mjesni odbor.

Prijedlog odluke o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta Jaruga, Torak i Kuk proslijeđen je na skupštinu županije sutradan, ali s prijedlogom županijskog poglavarstva da se o tome ne raspravlja. Kako je

ocijenilo Poglavarstvo, da se prihvati tako napisana odluka, zaustavio bi se razvoj drniškoga kraja u budućnosti. Predložena odluka u tolikoj je mjeri restriktivna da, na primjer, u drugoj zoni sanitarne zaštite nije dozvoljeno niti ukapanje na postojećim grobljima, a kamoli nekakva industrija. Donošenje odluke o sanitarnim zonama, kako je odlučeno u nastavku sjednice županijskog poglavarstva, odgođeno je za rujnu, kada se o tome izjasne poglavarstva Drniša, te općina Oklaj, Ružić i Unešić.

B.P.



SJEDNICA ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

ODGOĐENE RASPRAVE O JAVNOM POMORSKOM DOBRU I ZONAMA SANITARNE ZAŠTITE

O pšežan dnevni red županijske skupštine od petnaest točaka koje su vijećnici trebali «odraditi» u četvrtak, bio je preplovljen, na temelju zaključka županijskog poglavarstva da se odluka o utvrđivanju sanitarnih zona za izvorišta Jaruga i Torak, te crpilište Kuk povuče s dnevnog reda Skupštine, dok se u rujnu o tome na izjasne poglavarstva Drniša, te općine Oklaj i Unešić. Vijećnik HSL-a Zdeslav Matačić, za vrijeme utvrđivanja dnevnoga reda predložio je da se u dnevni red uvrsti rasprava o događajima u šibenskoj «Luci». «To je javno pomorsko dobro, a niti Gradsko vijeće, niti članovi županijske skupštine nisu upoznati sa svime što se oko toga događa. Tražim također, da se o tome očituje i župan, koji ima pravo nadgledati niža upravna tijela, a također da se osnuje višestranačka komisija koja bi nakon analize prilika oko početka radova u «Luci» na gatu Vru-

lje, izvijestila županijsku skupštinu.» Vijećnik Paško Erak (HDZ) kazao je da nije protiv uvrštavanja u dnevni red razgovora o «Luci», ali smatra da se iz pileteta prema poginulom djelatniku «Luke» stradalom u nesreći na radu, te iz poštovanja prema njegovoj obitelji, o tome više ne bi trebalo razgovarati na takav način. I dožupan J. Odak kazao je da je oko radova u «Luci» potrebno utvrditi istinu. S tim u vezi, sazvan je sastanak «grada i županije» na kojemu će gradska uprava upoznati župana i suradnike s radovima u «Luci».

Zahtjev Matačića potaknuo je i Mihu Mioča iz HDZ-a da kaže kako se lešinarski govori o smrti jednoga čovjeka te da to koriste vijećnici koji su protiv grada i svega što se pokušava napraviti, samo zato što je na vlasti HDZ. Uostalom, Mioč nije dobio odgovor na postavljeno vijećničko pitanje o radovima u «Luci» još prije tri tjedna. Paško Erak kazao je kako već treću sjednicu ne dobiva odgovore na vijećnička pitanja, te je predložio da se održi aktualni sat na kojemu bi se postavljala pitanja odgovornima iz županijskih službi. Međutim, ništa u svezi s razgovorima o radovima u «Luci» nije prihvaćeno nakon glasovanja. Joško Pisa je predložio da se točke od 7.-14. skinu s rasprave. Kako je kazao, županijska skupština nije nadležna raspravljati o dodjeli javnog pomorskog dobra, dok su prezentirani akti koncipirani tako da ruše dignitet skupštine. «Javno pomorsko dobro najveće je blago Hrvatske, i imamo gorka iskustva s devastiranjem u Rogoznici i u Tribunju. Nedopustivo je na ovakav način rješavati probleme vezane uz to» — kazao je Pisa. Vlatko Mrša, član Odbora za statut i propise konstatirao je da nema pravnog temelja za točke o kojima je govorio Pisa, te kao vijećnik HNS-a zatražio da se rasprava o tim točkama skinu s dnevnog reda. U nastavku sjednice prihvaćeni su Prijedlog poslovnika županijske skupštine, Prijedlog odluke o naknadama vijećnicima i članovima radnih tijela županije, Prijedlog odluke o naknadama članovima županijskog poglavarstva, Prijedlog odluke o davanju ovlaštenja za raspolaganje sredstvima stalne rezerve, te Prijedlog zaključka o povjerenju poslova, utvrđivanja i naplate prihoda županije šibenske Ministarstvu financija — Po rezne uprave Zagreb.

B.P.

»RUŽIČASTE ZONE« NAKON DVIJE GODINE

U ŽARIŠTU

Danima već prognanici na užarenome asfaltu u Pakovu Selu, a od utorka i na cesti Pirovac — Stankovci, drže tamnije prolaze na okupirana područja blokiranim za UNPROFOR. Spontano i u znak potpore posjećuju ih i pomažu brojni građani, poduzeća i svi mi praktički živimo težeći istom cilju — povratku na okupirani dio naše zemlje. I Zastupnički je dom Sabora raspravljao o angažmanu UNPROFOR-a, a rasprava je još jednom pokazala da se tu nema što novoga kazati, nego samo učiniti. Rezultat svih žučnih, emocionalno nabijenih i u većini istih rasprava je kratka «Rezolucija o mandatu mirovnih snaga Ujedinjenih naroda (UNPROFOR) na području Republike Hrvatske». U prvom stavku te Rezolucije ponovno se aktualizira hitni i bezuvjetni povratak hrvatske vlasti u takozvane ružičaste zone u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti 762. Upravo to aktualiziranje «ružičastih zona» je i glavni motiv za ovaj komentar. Vraća nas to nešto više od dvije godine unatrag. Bilo je to početkom srpnja 1992. god. kad smo o ovom pitanju raspravljali pod naslovom «Ružičasto nije ružičasto». Naime već se tada vidjelo da mirovne snage UN neće spriječiti okupaciju i kontrolirati područja s većinskim srpskim stanovništvom dok se ne nađe političko rješenje, nego samo zamrznuti postojeće stanje i takozvane crte razgraničenja pretvoriti u granice s jednom fantomskom tvorevinom, unutar koje će biti izbrisani tragovi svega što je Hrvatsko. To je u to vrijeme bilo čak i više od onoga što su kninski pobunjenici očekivali. Da je tomu tako potvrđuje činjenica da je

tadašnji kninski vođa Milan Babić bio protiv mandata UNPROFOR-a upravo poradi toga što se plašio realizacije Rezolucije 762. Vrlo brzo su se ostvarili njegovi zahtjevi da UNPROFOR stane na «liniju dodira» i time praktički zaštiti osvojeno pa dolazi do stopostotnog zaokreta u odnosu četnika prema UNPROFOR-u. Danas smo upravo u toj totalno drukčijoj situaciji u kojoj pobunjenici žele i podržavaju plavce, a hrvatski Sabor u ovoj najnovijoj Rezoluciji traži promjenu njegova mandata ili odlazak. Isto tako, pobunjenici svjesni da u ovim uvjetima ne mogu napredovati u okupiranju hrvatskih područja, izigravaju mirotvorce i traže status quo.

Upravo u takvoj situaciji takozvane ružičaste zone prelaze od područja koje ni po čemu nisu bila sporna jer ne spadaju u kotareve Knin i Glina, i postaju «srpska zemlja» o kojoj se raspravlja u paketu s Kninom i Glinom. Iako se radi o međunarodno priznatom granicama, Republika Hrvatska mora inzistirati na ta dva kotara gdje su Srbi prije rata činili većinsko pučanstvo i ona koja su čista okupacija. Bez toga većina svjetskih subjekata misli da se pod pojmom takozvana «Republika srpska krajina» krije dio Hrvatske u kojoj su Srbi kao većinsko pučanstvo oružjem ustali da se zaštite od hrvatske države, koju ne žele kao takvu priznati. Po tome i mirovne snage UN i svjetska diplomacija u sklopu rješavanja srpskog pitanja i pitanja takozvane RSK poistovjećuje s okupiranim područjima pa tako u isti koš trpa Drniš i Knin, Slunj i Glinu, istočnu Slavoniju i Baranju s kotarevima Knin i Glina.

Ako bi se svijet bavio samo s onim gdje su Srbi bili većinski, bez onoga gdje su manjina, to bi predstavljalo zanemariv, siromašan i zaostao kraj, koji sam za sebe ne bi znao mnogo. Poistovjećivanje tih dvaju kotareva

s bogatom Baranjom, istočnom Slavonijom, Petrovim poljem i Ravnim kotarima za nas je opasno i nepremostivo. Zbog toga treba stalno i energično inzistirati na razlikovanju kotareva Knin i Glina od ukupnog okupiranog područja.

Za ove dvije godine te takozvane ružičaste zone su, pored pljačke i razaranja, totalno etnički očistene demografska slika sto posto izmijenjena i sada se nalazi u fazi pokušaja gospodarske i komunalne stabilizacije. Siromašna Bukovica, Knin, Gračac i dio Banije i Korduna sami za sebe ne bi mogli duže vrijeme egzistirati izvan okvira države Hrvatske pa bi i reintegracija bila nešto sasvim drugo od ukupnog okupiranog područja.

Osim ovoga, razdvajanje ovih dviju kategorija bi i pred svijetom jasnije i kategoričnije pokazivalo da se Srbi nisu branili od hrvatske vlasti, nego uz pomoć bivše jugoarmije okupirali i ona područja u kojima su bili manjina, a u nekim slučajevima i čisto hrvatska mjesta.

Da ne bi bilo zabune, sve su to okupirana područja i Knin i Glina jer su stvorili paradržavu unutar granica međunarodno priznate države, ali razlika je u pogledu tretmana autonomnosti, jer ni po kojoj osnovi Srbi nemaju što tražiti autonomiju u onim mjestima gdje nisu većina.

Prema ovome dvogodišnjem iskustvu, ružičaste zone su bile varke, a danas je mnogo teže razmišljati o njihovom ponovnom oživljavanju i reintegraciji. Puno toga se za ove dvije godine dogodilo, iako nema potpunih službenih podataka, nije teško zaključiti koje su sve promjene nastale. O tomu najbolje znaju prognanici što su nakon ljeta 1992. morali napustiti ognjište. Naime, osim naših prognanika i najveći dio tamošnjih Srba je mislio da se

radi o ratnoj oluji koja će proći i ponovo sve doći na svoje mjesto te su tako naprimjer iz Drniša poručivali svojim prognanim susjedima da su im poklali svinje i osušili pršute, pa će ih čekati sve to u kući. Osim toga htjeli mi to ili ne vrijeme čini svoje, ritam i način življenja od ratne senzacije postupno postaje «normalno stanje». I što je najbolnije i najtragičnije samozvane četničke vlasti malo pomalo glumeći pravu državu, utemeljuju razne ustanove i tako uvlače i one koji nisu vjeverovali niti željeli u tu fantomsku tvorevinu. Tako kninska i bukovačka stvarnost postupno postaje svakodnevnica na pitomim i nekoć bogatim područjima gdje su stoljetni domovi i korjeni hrvatskog čovjeka i naroda.

Ako ništa drugo ova kratka saborska Rezolucija će biti test za spremnost i UNPROFOR-a i međunarodne diplomacije, žele li i koliko su spremni odvojiti čistu okupaciju od političkog statusa Srba u Hrvatskoj. S druge strane, to će i nama biti definitivni raskid s dvojboj i lažnom nadom u učinkovitost UNPROFOR-a.

Na koncu i logično je da se najprije reintegriraju nesporna područja, da se problem lokalnih Srba svede u granice ovih dvaju kotareva, pa da se onda o njima raspravlja i pregovara. Ne može se raspravljati i definirati prava Srba u Kninu prije nego se Hrvati imaju pravo vratiti u Drniš ili neki drugo mjesto iz takozvanih ružičastih zona. I što je najvažnije, ako nam velike sile i UN ne budu u stanju pomoći da se vratimo u područja koja ni po čemu nisu sporna, kako onda možemo očekivati onaj drugi korak, reintegraciju kotareva Knin i Glina. Zato na ovoj Rezoluciji moramo energično inzistirati prije isteka ovoga mandata UNPROFOR-a kako ne bi ponovo ružičaste zone bile crne, ali ovaj put s daleko težim posljedicama.

Ivan BURIC

JOSIP ODAK, DOŽUPAN ŽUPANIJE ŠIBENSKE, ČELNIK ŽUPANIJSKOG HDZ-a I PROGNAK

Veliki je broj razloga za razgovor s jednim od čelnih ljudi ove naše Županije, od onih općih i općepoznatih do onih subjektivnih, ljudskih. Naš sugovornik je Josip Ođak, dožupan Županije šibenske, prvi čovjek županijskog ogranka i prognanik. Teško bi u ovom trenutku bilo pronaći osobu koja bi objedinjavala osobine i kompetencije da iz vlastite kože govori o aktualnim problemima, koji su se poput ove ljetne žege ugrijali gotovo do usiljanja. Prema najnovijim pokazateljima ova županija je dotakla samo dno u gospodarskom, a time i u socijalnom pogledu. Po socijalnoj karti je premašila čak i vukovarsko-srijemsku, osječko-baranjsku i ličko-senjsku, lako po postotku okupiranosti i izravnim ratnim razaranja nije ni blizu njih. Znakovita je i činjenica da su spomenute županije prošle, 1993. godine bile ispred nje po razini socijalne ugroženosti ili kako se to obično kaže po socijalnoj karti. Podatak je iznesen na nedavno održanoj tribini HDZ-a, a iznio ga je nitko drugi nego ministar

rada i socijalne skrbi mr. Ivan Parać.

U ovoj županiji se osim gospodarskih i socijalnih problema, prelamaju svom snagom i prognaničke nevolje, aktualna blokada UNPROFOR-a te političke konotacije postojećih i nepostojećih razvojnih program, pretvorbi, negativne kadrovske selekcije, koja sve više uzima danak zaostajanja županije u nemilosrdnoj tržišnoj utakmici. Kraće bi se i jednostavnije moglo kazati, da ovaj grad i županija dijele i osjećaju maksimalno sve nevolje i nepogode koje tište Hrvatsku, a vrlo malo ili nikako osvežavajuće vjetrove oporavka.

Dakako, ima tu i onoga da su vlastite teškoće uvijek veće, a pogodnosti manje. No i pored svega više nam ni takozvane objektivne okolnosti — ratna razaranja, prometna (energetske više nema) blokada i totalno gašenje turizma, ne mogu biti dovoljan razlog za strmožljivi pad grada i županije na dno ljestvice gospodarskog i socijalnog stanja.

ŠL: Gospodine Ođak, koje Vi sve razloge vidite, pored navedenih, za ovakvo stanje u našoj županiji?

— Osim navedenih i opće poznatih razloga, ja bih istaknuo još i one koje obično zovemo subjektivnim razlozima. Ima dosta nedoumica oko strategije i glavnih pravaca razvoja kod same države, za ovo područje. Još uvijek je nepoznata ili barem nedovoljno jasna sudbina i perspektiva aluminijske industrije. Pretvorba velikih poduzeća još nije do kraja okončana, nadam se da će novi ustroj vlasništva i upravni odbori donijeti jasne programe, ali isključivo po kriteriju uspješnosti poslovanja. Ključna poduzeća i dosadašnji stupovi gospodarstva poput TLM-a po mojoj su ocjeni dosegli samo dno krize i treba očekivati oporavak, pogotovo ako se riješi problem njemačkog dugovanja, kako ima nagovještaja. U tom bi se slučaju lakše riješio i problem odnosa splitske banke i TLM-a. Naravno da svi ti problemi izazivaju nedoumice i nesigurnost zaposlenih jer ni pretvorba ni novi način privredivanja nisu dali rezultate koji bi u ovoj sredini pokrenuli gospodarski oporavak, više se govori o negativnoj strani kao što su razne vrste profiterstva i makinacija.

Nedostaju programi koje uvažava strani kapital

● Ima li naznaka o značajnijem angažiranju stranog kapitala ili kredita na ovom području?

— Teško to ide prije svega zato što nemamo zrelih programa, zrelih u tom smislu da zadovoljavaju inozemne kriterije. Kao što je poznato oni traže jasne elaborate o uspješnom poslovanju. Mi doduše imamo dosta želja i globalnih planova, ali oni nisu razrađeni i to će biti glavni problem za uspješnu borbu za dovodjenje kapitala. To je bez sumnje uz blizinu bojišnice i Knina, ključni razlog slabog interesa kapitala.

● U zadnje vrijeme se često u Šibeniku mogu čuti primjedbe i na račun pomoći iz državne kase i onih sredstava s kojim raspolaže Vlada, kako to tumačite?

— Država će pomagati i pomaže ovoj županiji kao i drugim, izgradnjom infrastrukture s jedne strane te financiranjem onih djelatnosti koje su na državnom proračunu, tu je naravno i solidarnost i humanitarna pomoć, ali ostalo je isključivo naš problem.

● Petnaest je mjeseci prošlo od formalno-pravne uspostave državne uprave i lokalne samouprave. Kažite koliko je ona u praksi saživjela, odnosno koliko je proces integracije osnovnih oblika života na prostoru od Svile do Kornata suživio?

— Sasvim sigurno nedovoljno, ali za to postoje objektivni razlozi. Prije svega mislim na one dijelove koji su pod okupacijom, a to je bližu trećinu Županije. Osim toga najviše dio prognanika s tih prostora nije smješten na području ove nego Županije splitsko-dalmatinske. Ovome treba dodati i činjenicu da je i prije rata

dobar dio bivše drniške općine po mjestu rada i komunikacije gravitirao Splitu. To se može prevladati izgradnjom prometnica i ostale infrastrukture koja će poput pupčane vrpce zaogrski i obalni dio vezati za centar Županije. Osim toga i sam grad u svome razvoju treba voditi računa o tome koliko ovome pučanstvu Županije, a prije svega mladima, nudi osnovne uvjete za život kao što je školovanje, zaposle-



nje i zadovoljenje materijalnih i kulturnih potreba. Ako toga ne bude nastaviti će se proces odlaska i to onih najperspektivnijih iz ovoga grada i županije. Što znači taj proces najbolje se to osjetilo u bivšoj općini Drniš.

● U susjednim županijama, Splitsko-dalmatinskoj i Zadarsko-kninskoj, često vrcaju iskre između gradskih i županijskih vlasti oko nadležnosti i prvenstva u odlučivanju. Kako ovdje stoje stvari u vezi s tim?

— Na početku moram kazati da sukoba u smislu kojem ste mislili nema. Postoji nešto što bi se prije moglo nazvati povremenim iskricama nego sukobima. Kompetencije Grada i Županije još nisu posve iskristalizirane, ne mislim tu na pravnu regulativu, nego na sva-

GRADIT ĆU NOVU KUĆU NA STARIM TEMELJIMA

kodnevni, praktični rad. Sukobi koje ste spomenuli u pitanju na relaciji su lokalna samouprava — državna uprava. Ljudi često ne shvaćaju da župan i županijska uprava nisu samo produžena ruka države na terenu, nego su i lokalna samouprava u pravom smislu. To je dvosmjerna prometnica a ne jednosmjerna kako je neki žele prikazati. Da nije tako uopće ne bi mogla funkcionirati ni lokalna samouprava na razini općine i gradova.

● Kako gledate na aktualne zahtjeve općine Skradin da se uprava Nacionalnog parka »Krka« premjesti iz Šibenika u Skradin?

— Središte treba biti tamo gdje je najbolje to znači najracionalnije. Treba sve temeljito izučiti, sve argumente na stol, objektivno prosuditi, ponuditi rješenje i onda s time ići u javnost. Skradin prejedniciranje je štetno i za Šibenik i za Skradin, a i za Nacionalni park »Krka«. Osim toga jedno je administrativno-upravni dio, a dru-

go na onom operativnom dijelu, izvođenje radova i dokumentacije. Ja u te detalje ne mogu kompetentno ulaziti.

Nema raskola u stranci, postoje samo privatni interesi

● Govori se o raskolu u županijskom HDZ-u, a ni suradnja s oporbom nije na bog zna kojoj razini. Kako to da se na svakom zasjedanju skupštine i vijeća oko svakog pitanja razilazi vladajuća stranka i oporba?

— U HDZ-u ove županije raskola nema, nema ni ozbiljnijeg utjecaja HDZ-a. Postoje pojedinačna neslaganja i ona se prvenstveno događaju oko privatnih interesa. To je druga stvar što svaki pojedinac sebe poistovjećuje sa strankom. Što se oporbe tiče, ona redovito sudjeluje u radu županijskih tijela, a činjenica da se gotovo uvijek razlikuje u stavu oko odluke govori da je strancarenje još uvijek jače od općeg interesa. To je donekle i logično jer smo tek na početku puta u razvoju demokracije.

● Vi ste prognanik. Jeste li ozbiljno mislili kada ste nedavno na skupu prognanika u susretu sa dr. Ivicom Kostovićem kazali da ćete dati ostavku ako se do rujna ništa ne promijeni oko položaja prognanika?

Točno, situacija u kojoj se nalaze prognanici nije više održiva. U pitanju je dostojanstvo i budućnost naše djece. Neizvjesnost oko povratka nakon tri godine ubija. Nisam za ultimatum Vladi i čelništvu Republike Hrvatske, ali rokovi i jasni programi povratka i obnove moraju postojati. Ja više ne mogu svojim prognanicima davati općenita i neodređena obećanja.

● Kako tumačite odgovor dr. Kostovića na zahtjev prognanika da se za obnovu primijeni »model Sesvete«, da to nije moguće jer iza Sesveta postoji Zagreb, a iza, naprimjer, Drniša Šibenik?

— Vjerojatno je gospodin Kostović mislio na Zagreb kao županijski centar. Osim toga ovo što se dogđalo u Dubokom Jarku, Hrvatska mora sama sanirati. Inače Zagreb je pomagao i pomagat će svima, za to ima bezbroj primjera. Radi se dakle o krivom spoju, a nikako o »zagrebačkom egoizmu«.

Ne vjerujem u učinkovitost UNPROFOR-a

● Je li najnovija saborska rezolucija o mandatu mirovnih snaga UN (UNPROFOR) energična i odlučna da Hrvatske dovoljno na području Republike Hrvatske?

— Kao prognanik podržavam tu rezoluciju. Ona mora biti osnova za sve pregovore i daljnje dogovore oko mandata UNPROFOR-a.

● Vjerujete li da je UNPROFOR može osvariti?

— Nakon svega ne mogu vjerovati u pravu učinkovitost UNPROFOR-a. Ključ rješenja okupiranih područja vidim u rješenju BiH krize. To je poput spojenih posuda.

● I na kraju, kada ćemo i kako u Drniš i druga okupirana mjesta?

— Vrlo iskreno, vjerujte mi ne mogu predvidjeti ni rok, niti sa sigurnošću mogu predvidjeti način. Siguran sam samo u jedno — da to silno želim, sanjam i to me ispunjava. Ne mogu zamisliti život bez svoga temelja kuće, komada zemlje. Ja ću tu kuću sigurno ponovno graditi na starim temeljima. Silno želim gledati svoju djecu u dvorištu svoga doma. Jednostavno, nije moguće ovo stanje zadržati, ovo nije prirodno. U to sam siguran i to mi daje snagu da izdržim.

Razgovarao: Ivan BURIĆ

Program »Luka« je dobar i treba ga podržati

● Velika bura se ovoga tjedna podigla i oko programa »Luka« ili bolje rečeno oko početka radova?

— Program »Luka« je sjajan i ja ga do kraja podržavam. Šibenik i ova županija bez pravog otvaranja prema moru nemaju ni izdaleka onu perspektivu koju ima s morem. Mislim da oko globalnog pogleda na ovaj program nema spora, tu se i oporba slaže. Problemi nastaju

INFORMATIVNI

CENTAR

ŠIBENIK

DOJAM BEZ GREŠKE

OSNIVAČ:
Županijska skupština Županije šibenskeIZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija Informativni centarV.d. upravitelja Informativnog centra: Stjepan BARANOVIĆ
Urednik redakcije: kolektivIvan BURIĆ, Linda MILIŠA, Branimir PERIŠA, fotoreporter
Vilson POLIĆ.

Odgovorni urednik »Šibenskog lista«: Ivan BURIĆ.

Uredništvo: Ulica Božidara Petranovića 3, Šibenik

TELEFONI: centrala: 35-510, direktor 33-999, studio i režija

I 39-666. Telefaks: 35-600.

PRETPLATA na list: za tri mjeseca 18.000, za šest mjeseci 36.000, za godinu dana 72.000 HRD. Za inozemstvo dvostruko. Žiro-račun: 34600-603-976 kod ZAP Šibenik.

Rješenjem Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1/92-01

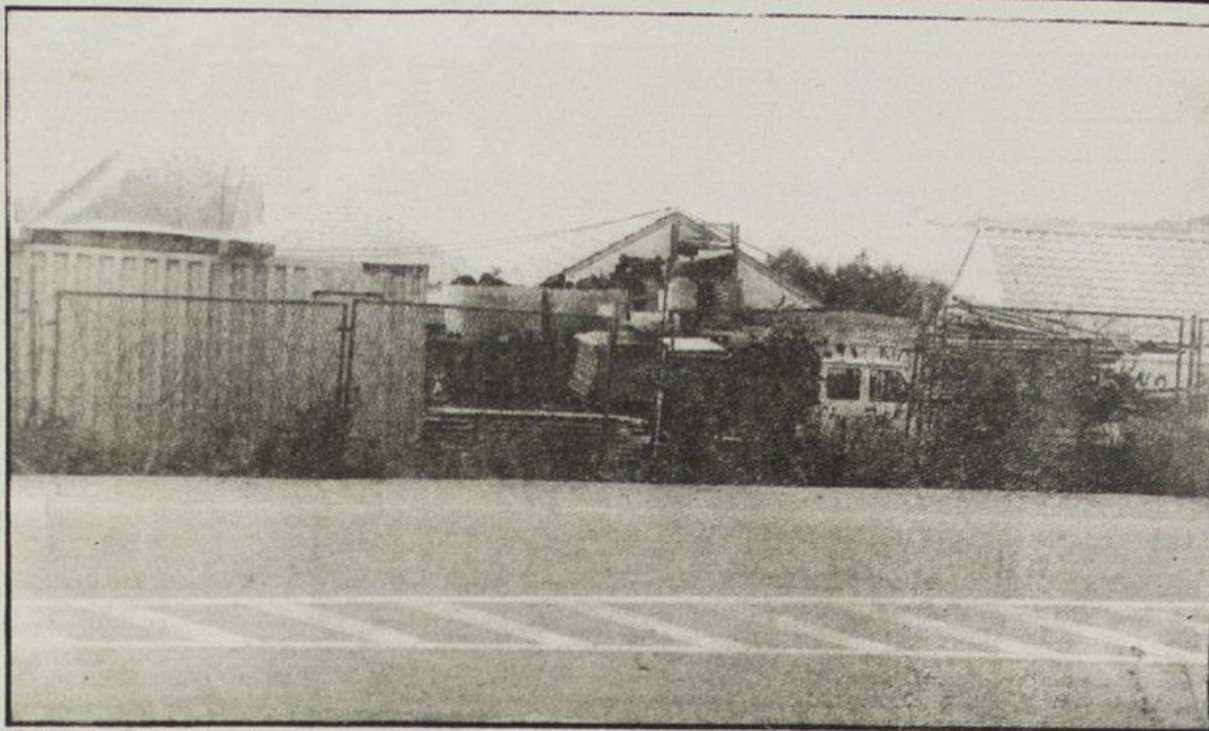
osnovnog poreza na promet.

OGLASI: 1 cm/1 stupac 2 DEM u dinarskoj protuvrijednosti na dan fakturiranja. Mail oglas, obavljenosti građana i posebne usluge regulirani su posebnim cjenikom.

TISAK: »Slobodna Dalmacija« -Novine« d.d. Split, Hrvatske morarice 4.

Autokamp »Adriatic« u Primoštenu u koji je krajem ožujka ove godine uselila logistika kanadskog bataljuna UNPROFOR-a pretvoren je u vojnu bazu. Opasan je bodljikavom žicom koja je nedavno na inzistiranje Ureda za odnose s UNPROFOR-om spuštена niz ogradu kako bi bila manje uočljiva! Na ulazu u autokamp podignuto je mitraljesko gnijezdo iskopani su rovovi. U autokampu su uz ogromne vojničke šatore i oklopni transporter. Sve to uz Jadransku turističku cestu u vrijeme kada se puno napora ulaže u promičbu Dalmacije kao ove sezone sigurnog područja za boravak gostiju na kojem se rat ne osjeća. Iako je tako već nekoliko mjeseci tek u posljednje vrijeme učestali su prosvjedi zbog pretvaranja autokampa u vojnu bazu i uopće njegovog iznajmljivanja UNPRO-

tko unaprijed produljava mandat UNPROFOR-u dok traju prosvjedi prognanika protiv njegove nedjelotvornosti upitali su prognanici smješteni u Primoštenu na nedavnom prosvjednom skupu u hotelu »Marina lučica« na kojem su iskazali svoje nezadovoljstvo zbog toga što je autokamp iznajmljen za logističku bazu kanadskom bataljunu. Pripadnicima UNPROFOR-a, kazali su prognanici, mjesto je u UNPA zonama gdje trebaju raditi na našem povratku i to što se dogodilo vrijeda naše dostojanstvo! Ante Dželalija saborski zastupnik, na tom je skupu i potaknuo pitanje iznajmljivanja primoštenskog autokampa pripadnicima UNPROFOR-a i to na rok koji prelazi trajanje njihova mandata. Nazvao je to sramnim činom i najavio da će se svim silama truditi da se ugovor poništi te da pripadnici kanadskog bataljuna odu iz autokampa. Slično su na nedavnoj



Bodljikava žica po ogradi

ŠTO ĆE BITI S IZNAJMLJIVANJEM AUTOKAMPA »ADRIATIC« U PRIMOŠTENU KANADSKOM BATALJUNU UNPROFOR-a?

GOSPODARSKA PROSTITUCIJA?!

FOR-u. Poglavarstvo Županije šibenske konačno je oštro istupilo. Zatraženo je da se autokampu vrati njegova turistička funkcija i da u njemu UNPROFORCI mogu boraviti samo kao turisti uz jasan stav da je logističkim bazama UNPROFOR-a mjesto u UNPA zonama ili u najmanju ruku u zagorskom dijelu Županije.

Primoštenski je autokamp iznajmio njegov vlasnik, HTP »Primošten« ali još uvijek nije potpisao ugovor o najmu. Kanadski bataljun izradio je prijedlog ugovora na koji je HTP »Primošten« imao određene primjedbe te je izradio aneks ugovora i sve zajedno poslao na potpis nadležnim službama UNPROFOR-a. Prema predloženom ugovoru autokamp se daje u najam do 30. travnja 1995. godine a mjesečna najamnina iznosi oko 60 tisuća dolara. Pripadnici UNPROFOR-a ne smiju, kako u ugovoru stoji, raditi strukturne promjene u autokampu bez dozvole rukovodstva HTP-a »Primošten«. Ovlašteni su samo za manje zahvate ali nisu dužni autokamp vratiti u prijašnje stanje! HTP »Primošten« sve u autokampu mora održavati sam, plaćati troškove struje, vode i ostaloga. Radnici koji rade u autokampu moraju se pridržavati režima koji vrijedi u logističkim bazama UNPROFOR-a i imaju posebne propusnice za ulazak u autokamp. Svi ostali, osim pripadnika UNPROFOR-a, u autokamp mogu ući jedino uz prethodnu najavu i suglasnost. Zanimljivo je da prema ugovoru HTP »Primošten« mora platiti policu osiguranja za imovinu u autokampu! Koliko god neke stavke tog ugovora bile neprihvatljive on formalno pravno nije sporan. Problem je politički. Prvo zbog toga što se na jednoj lokaciji izvan UNPA područja smješta UNPROFOR, i to se područje promatra eksteritorijalno, kao područje izvan jurisdikcije hrvatske države. Na ulazu u autokamp izvešene su zastave UN i kanadska zastava ali nema hrvatske zastave. Jednako je problematičan i rok na koji ugovor glasi — 30. travnja 1994. Istodobno kada se zna da mandat UNPROFOR-u u Hrvatskoj istječe 30. rujna i da je njegovo produlje-

sjednici Županijskog poglavarstva na kojoj se konačno i službeno progovorio o tom problemu reagirali i šibenski dožupan Josip Odak i član Poglavarstva Drago Matić i sami prognanici iz Drniša. Poglavarstvo će, zaključeno je na toj sjednici, tražiti od nadležnih u Republici Hrvatskoj da se kanadski bataljun iseli iz primoštenskog autokampa, da se odredi da u njemu pripadnici UNPROFOR-a mogu boraviti samo kao turisti te da se ni u kom slučaju ne dopusti da se autokamp tretira kao eksteritorijalno područje. Josip Odak i Drago Matić jednako su oštro o problemu iznajmljivanja određenih lokacija UNPROFOR-u izvan UNPA područja reagirali i prije tri mjeseca kada je Poglavarstvo raspravljalo o iznajmljivanju dijela prostora poduzeća »Luka« također logistici kanadskog bataljuna, no ostalo je sve na tomu. Ministar turizma Republike Hrvatske, Niko Bulić doslovce se zgrozio kada je vidio što je učinjeno od autokampa u Primoštenu i javno je prozvao primoštensku i županijsku vlast što preko, toga olako prelaze. Poznato je da su pripadnici UNPROFOR-a, čim su ušli u primoštenski autokamp po-

sjekli sve borove koji su im smetali za smještaj šatora i opreme, borove koji su bili srce tog autokampa no reakcije na to bile su blage!

Dosadašnji direktor HTP-a »Primošten« Josip Pažanin koji je glavni »krivac« za iznajmljivanje autokampa pripadnicima UNPROFOR-a ne vidi u tomu ništa loše. Kaže da je postupio kao gospodarstvenik želeći osigurati novac za plaće radnika u situaciji kada od turizma ne mogu živjeti. Ne pada mu niti na kraj pameti, kako je kazao javnosti odnosno novinarima polagati računa za sklopljene ugovore jer HTP »Primošten« je samostalno poduzeće.

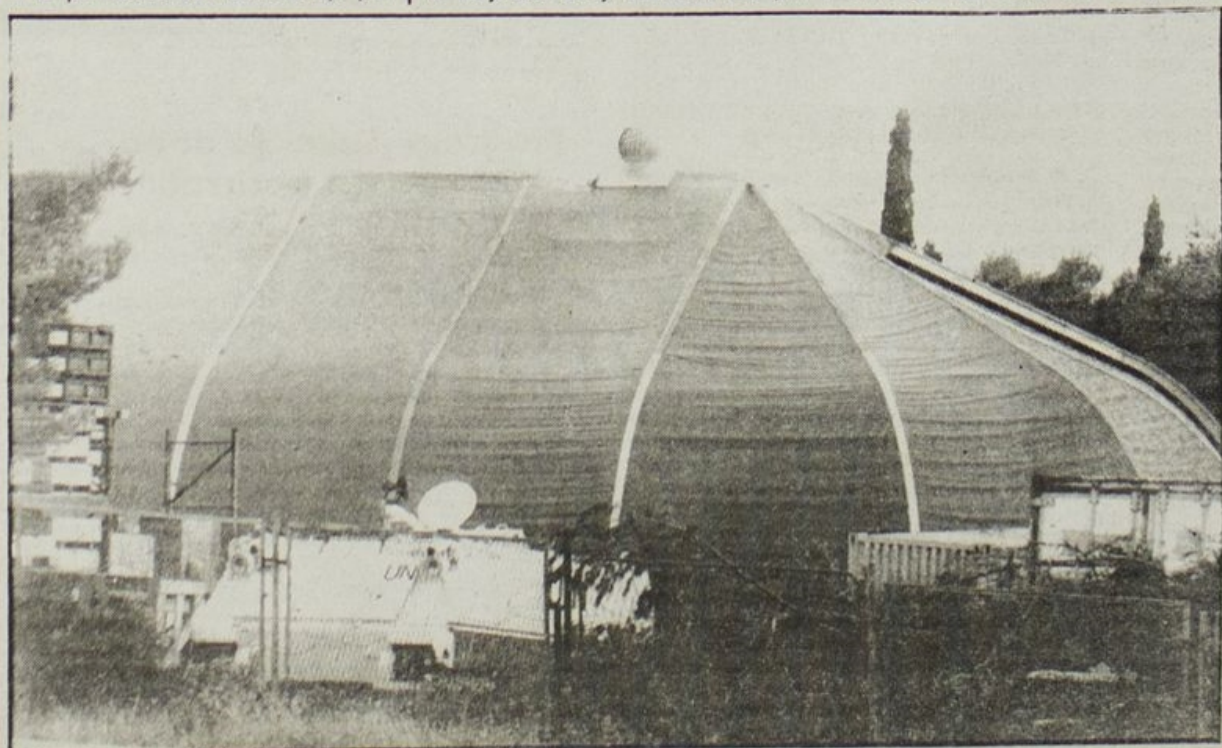
Novi upravni odbor HTP-a »Primošten« koji je inače razriješio Pažanina dužnosti glavnog direktora, jer mu je mandat istekao, na svojoj je prvoj sjednici raspravljao i o problemu iznajmljivanja autokampa »Adriatic« pripadnicima UNPROFOR-a. Prihvatili su izvješće Ureda za odnose s UNPROFOR-om Republike Hrvatske čiji su predstavnici nedavno obišli autokamp u Primoštenu i kako u izvješću stoji zatražili od pri-

padnika kanadskog bataljuna da naprave određene preinake — da uklone bodljikavu žicu i bolje prekriju vreće s pijeskom i bunkere te da oklopna vozila uklone s mjesta koja su vidljiva s ceste! Zatraženo je i da se uz kanadsku zastavu i zastavu UNPROFOR-a izvjesi hrvatska zastava a ako se to protivi pravilima UN da se ostavi onda samo zastava UN-a. Nisu raspravljali o mogućem otkazu najma. U Uredu za odnose s UNPROFOR-om u Zagrebu kažu da se sada mora spašavati ono što se spasiti dađe odnosno da se, kada je UNPROFOR-u već iznajmljen autokamp, stvari barem vizualno poprave. Zahtjev Županijskog poglavarstva da se ne dopusti da u primoštenskom autokampu bude logistička baza UNPROFOR-a nisu željeli komentirati. Prema riječima jednog od savjetnika u Uredu, koji nije želio kazati svoje ime, Ured nitko prethodno nije obavijestio da se taj autokamp namjerava iznajmiti kanadskom bataljunu što je trebalo učiniti a njihova intervencija se traži sada kada je sve gotovo. Načelni stav Ureda za odnose s UNPROFOR-om je da se atraktivne lokacije na obali ne iznajmljuju

UNPROFOR-u već da se kao logističke baze koriste područja u dubini teritorija, kako nam je kazao rečeni savjetnik Ureda za odnose s UNPROFOR-om.

Stav poglavarstva Općine Primošten je, kaže Josip Perković, načelnik Općine da pripadnici UNPROFOR-a mogu u Primoštenu boraviti jedino kao turisti. Mi smo tražili i očitovanje Ureda za odnose s UNPROFOR-om, zatražene su neke promjene u sadašnjem izgledu autokampa i vidjet ćemo hoće li UNPROFOR napraviti ono što se od njega traži ili ćemo poduzeti dodatne korake. Naš je stav, kao i stav Upravnog odbora HTP-a »Primošten« čiji sam i ja član da se autokamp ne može tretirati kao eksteritorijalno područje u odnosu na Republiku Hrvatsku, kaže Perković. Trenutno postoje dva ugovora u vezi s iznajmljivanjem primoštenskog autokampa kanadskom bataljunu — naglašava — jedan koji je izradio UNPROFOR i izmijenjeni ugovor koji je preinačio HTP »Primošten« u skladu sa svojim primjedbama potpisao ga i poslao na potpisivanje UNPROFOR-u. Hotelsko poduzeće »Primošten« napravilo je samo jedan posao i to u najboljoj namjeri, kaže Perković, a reagirati je trebao Ured za odnose s UNPROFOR-om koji je u ovom slučaju jedini mjerodavan. Perković tvrdi da njega, kao načelnika Općine Primošten, nitko nije službeno obavijestio da će autokamp »Adriatic« biti iznajmljen UNPROFOR-u i smatra da je to bila zadaća Ureda za odnose s UNPROFOR-om. On je, tvrdi za to doznao kao i svi građani, tek kada je UNPROFOR uselio, u autokamp.

HTP »Primošten« je u svakom slučaju za sebe napravio dobar posao. Umjesto da strepi hoće li dobiti ove sezone goste ili ne, imaju sigurnu zaradu. To što su istodobno udarili i sebi i cijelom ovom području nekoliko pljusaka, i u turističkom i u svakom drugom smislu ne zanima ih. Kada žena ili muškarac za novac prodaju svoje tijelo zna se kako ih se naziva. Drago Matić, član poglavarstva Županije šibenske to što se napravilo s autokampom »Adriatic« nazvao je gospodarskom



ŽUPANIJSKA GRUPA ZA RAZVOJ OTOKA

OTOCI - ISTINSKA VRIJEDNOST HRVATSKE

Stihovi narodne pjesme »Da mi je cimentati more...« govore gotovo sve o životu na otocima. Nagla industrijalizacija nakon 2. svjetskoga rata, koja je napunila gradove i uništila sela, nije zaobišla niti otoke. Iako je istina da je svaki otok univerzum za sebe, sa svim svojim potankostima, u posljednjim desetljećima otoci su u najvećoj mjeri bili nekakvi »razarači, tvrđave na moru...« i tome slično, u kombinaciji s vikendaškom navalom u jednom dijelu godine. Svakako, više sve drugo, do li mjesta pod suncem gdje ipak čitave godine žive ljudi, kojima je otok uži zavičaj. Oni ga, kao mnogi drugi nisu napustili, niti mogu »cimentati more«, niti se baš svaki otok može s mostom povezati i postati dio »kraja«.

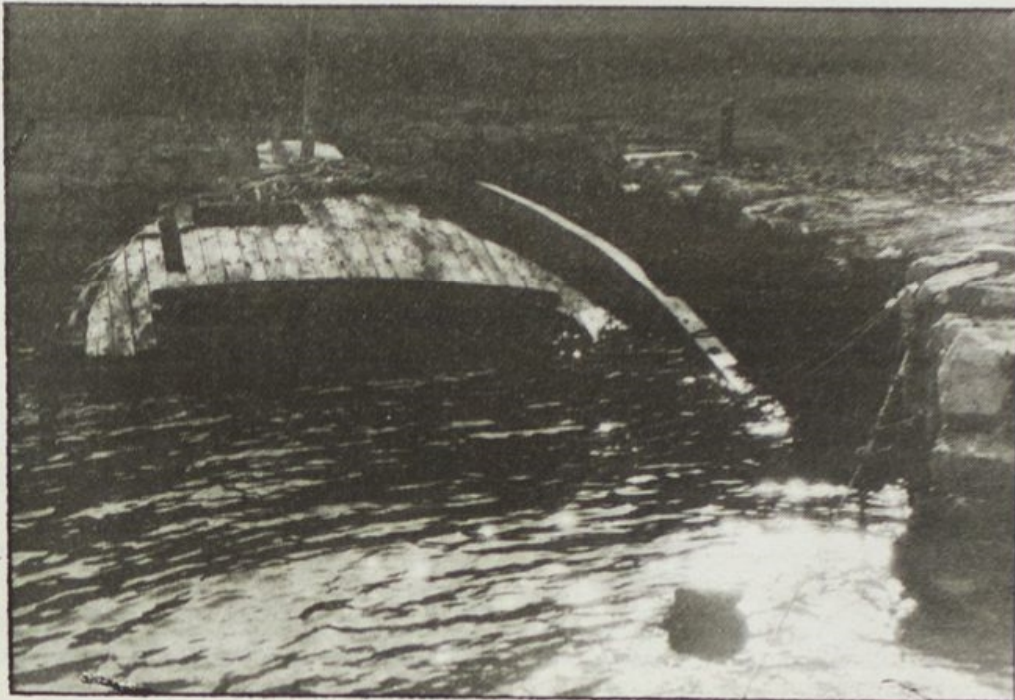
Vlada RH »zagrizla« u otoke

Ministarstvo pomorstva, prometa i veza osnovalo je Centar za razvoj otoka. Savjetodavno tijelo Centra-Otočdo vijeće od trideset članova, sastavljeno je od predstavnika sedam hrvatskih županija koje imaju otoke. Četiri člana Otočkog vijeća dolaze iz Županije šibenske i sačinjavaju Županijsku grupu za razvoj otoka, na čijem je čelu Ive Jurić-Roko, inače direktor krapanjskog »Spužvara«. Ostale predlaže Gradsko poglavarstvo, a jedan član dolazi kao opunomoćeni Općine Tisno i zastupa interese Kornata i Murtera. Ive Jurić kaže da su za dugogodišnju priču o otocima na način socijalizma krivi kronični nedostatak konkretnih akcija politike na hrvatskim otocima i praktički nikakva globalna koncepcija razvitka. Vlada Republike Hrvatske u prvome redu želi na svako otoku poduzeti konkretne korake, s planom da se smišljenom politikom razvoja u svakom konkretnom slučaju postigne najbolji mogući rezultat. Uz svakog otoka dimenzija o otocima na Hvaru, nedavno održan samozvijer, uza sve nedostatke u planiranju prostora u prošlosti ipak dosta sačuvani, pročistio je, kada je riječ o pitanju hrvatskih otoka, nekoliko najvažnijih problema. Otoci jesu, istina je, specifični svaki za sebe, ali kao i velikim školicima, tako je i manjim i srednjim — kakvi su u sasta-

vu Županije šibenske - zajednička slaba povezanost s kopnom, slaba međusobna povezanost, loše stanje komunalne infrastrukture, te trenutačne manjkavosti u ustroju lokalne uprave i samouprave, što su otoke (mjesni odbori još nisu ustrojili) ostavili bez pravnog subjektiviteta. Kanalizacija, vode, rasvjeta, odvoz smeća i brodska pristaništa — istaknute su boljke šibenskih otoka. Sve je to, kao i izrada programa razvoja otoka, bez sumnje povezano s gospodarskim promjenama u Hrvatskoj. Razvoj čitave države na otocima — prema nakanama Vlade — mora se odraziti na ekološki, gospodarski i društveni moment. Razvoj otoka, ne smije »stršiti« i rušiti. Naprotiv, mora se uklopiti u društvenu sliku otoka, poštujući tradiciju i čuvajući krhku ravnotežu otoka i u budućnosti. Jurić govori da će, glede pitanja otoka, biti osnovano tijelo u kojem će biti uključeno po dva predstavnika sa slobodnog otoka: jedan će član biti »slobodan«, a drugi će biti predsjednik budućeg mjesnog odbora na otoku, koji bi trebali biti ustrojili do kraja ljeta. Ti bi ljudi, u suradnji sa županijskom grupom snimili stanje na svojim otocima — od problema, prijedloga rješenja, pa do interesa pojedinaca u gospodarskim planovima razvoja otoka. Posredstvom članova Otočkog vijeća išlo bi se dalje, prema Vladi, koja će podržavati programe, financijski pomagati i sa zakonskim prijedlozima poticati razvoj otoka, kako bi ih se, konačno, počelo i razvijati i doživljavati kao istinsku vrijednost Hrvatske.

Sprječiti agresiju u prostor otoka

Prijedlog Županijske grupe za otoke prema Ministarstvu za pomorstvo, promet i veze jest da se osnuje posebna agencija, koja će, kao i dio Centra za razvoj otoka prezentirati otoke prema vani, sa svime otoka nude, te prikupljati ponude zainteresiranih ulagača na otocima. U tu svrhu, brzo, ali oprezno i kvalitetno treba donijeti prostornu regulativu za svaki otok, kako bi se u svakom trenutku znalo u kojem pravcu i s kakvom vrstom ulaganja je moguće razvijati pojedine otoke. Planove je, na-



Krapanjskom »Spužvaru« se i dio flote našao na dnu mora

pominje Jurić — potrebno donijeti što prije, jer prijeti nova agresija u prostoru. To se posebno odnosi na otok naše područje, na kojemu su, kao i na ostalim ratnim područjima, odlukom Vlade stavljeni izvan snage svi stari provedbeni i generalni urbanistički planovi.

Upravo to područje radi upravljanja je za budućnost otoka, ali, prema Ivi Juriću — i najslabije napreduje.

Kao najudaljenijem otoku šibenskog arhipelaga, Žirju, Gradsko je vijeće nedavno odobrilo da se taksa za uređenje građevinskoga zemljišta naplaćuje po cijeni od svega 0,10 DEM po četvornome metru zemljišta. Otočani traže i učestaliju brodsku vezu, a razmišlja se o izgradnji posebnog broda za otoke koji su blizu kopnu. Plovio bi više puta na dan, prevozio i putnike i teret, ali će se taj projekt ostvariti tek u narednim godinama.

Gospodarstvo na šibenskim otocima je zamrlo — Žirje treba nanovo pokrenuti Poljoprivrednu zajednicu gdje će biti i naredni sastanak Kolegija Otočkog vijeća 15. kolovoza, kada će Žirjani promovirati i svoj »Žirjanski libar«. Krapanjski je »Spužvar« pred obnavljanjem djelatnosti koja bi trebala značiti i svježinu krvi za čitav otok. Program se temelji na tradiciji ronjenja te bi se školom ronjenja i komercijalnim tečajevima podigao čitav Krapanj, na kojemu u prvome redu treba urediti puteve, plažu i kanalizaciju. Za ovu godinu, za otok u proračunu ima nešto novca i bit će usmjeren na povezivanje otoka, komunalije, kao i za projekte i planove za razvitak otoka — kako kaže Jurić, tamo gdje bude najhitnije. Za sve ostalo, trebalo bi pričekati na snažniji zamah hrvatskog gospodarstva.

B. PERIŠA
(SNIMIO: V. POLIĆ)

POČASNI KONZUL REPUBLIKE HRVATSKE U AUSTRIJI I PRIZNATI AUSTRIJSKI INDUSTRIJALAC ARTHUR THÖNI POSJETIO TVORNICU LAKIH METALA

POČETAK NOVE POSLOVNE VEZE

Počasni konzul Republike Hrvatske u Austriji, vlasnik tvrtke za prerađivanje aluminija »Thöni« i priznati austrijski gospodarstvenik Arthur Thöni, u pratnji višeg savjetnika zamjenika ministra vanjskih poslova RH Andre Krstulovića-Opare, boravio je u srijedu u Tvornici lakih metala. Tom prigodom ugledni gosti razgovarali su s glavnim direktorom TLM holdinga Zdravkom Petkovićem, a u razgovorima su sudjelovali i direktori najvećih proizvodnih tvornica iz sustava TLM.

Počasni konzul Republike Hrvatske u Austriji, i tek potom kao poslovan čovjek, gospodin Thöni rekao je da mu čini osobitu čast zastupati interese mlade hrvatske države u susjednoj prijateljskoj Austriji. Ovdje sam upravo zato da još više proširim i prijateljstvo naših država, ali i da vidim sve vaše mogućnosti u razvoju po-

Tijekom boravka u Tvornici lakih metala Arthur Thöni obišao sve proizvodne pogone uvjerivši se u velike mogućnosti šibenske tvornice aluminija. »Impresioniran sam onim što sam ovdje vidio i uvjeren sam da će nakon ovog posjeta doći do uspostavljanja čvrste poslovne veze između vaše i moje tvornice. Osobno ću mnogim austrijskim prijateljima prenijeti moje više nego pozitivne dojmove«, rekao je Arthur Thöni

slovne suradnje koja je za mene osobno interesantna, jer i ja dolazim iz aluminijске branše, kazao je Thöni. Moja tvornica proizvodi 20 tisuća tona aluminijских profila godišnje za potrebe austrijskog i europskog tržišta, a svoju razvojnu šansu tražimo i u povećanju vlastitih ljevaoničkih kapaciteta. Naime, već sljedeće godine pustit ćemo u pogon ljevaonicu aluminija kapaciteta 50 tisuća tona za potrebe prerađivačkih kapaciteta u Austriji, ali i u Švicar-

ske i nekim drugim europskim zemljama. Upravo na temelju tih podataka naš susret je interesantan jer ćemo vidjeti koliko može egzistirati naša buduća poslovna veza, istaknuo je Arthur Thöni.

U nastavku razgovora, glavni direktor TLM-a holdinga Zdravko Petković, upoznao je austrijskog gosta s organizacijom holdinga, proizvodnim programima svih poduzeća, posebice izdvojiš one asortimane za koje postoji interes s jedne i s druge strane kao i o mogućnostima uspostave poslovnih veza šibenske i austrijske tvornice. Petković je posebno apostrofirao aktualne poslovne probleme s kojima se TLM trenutno suočava.

Naš osnovni problem sada su sirovine. Ljude i kapacitete imamo, rekao je on, pa nam za povećanje postojeće proizvodnje jedino nedostaje obrtnog kapitala. Preciznije rečeno za povećanje proizvodnje za dodatnih 30 posto nužno je uložiti šest do sedam milijuna DEM. Uvjeti opskrbe aluminijem pogoršali su se iz dva razloga — prvo, cijena aluminija na svjetskom tržištu porasla je na 1500 dolara po toni i drugo, svi traže plaćanje unaprijed. Tvornica lakih metala nema kapitala za kupnju većih količina sirovine, no radimo na tome da do kraja godine postojeću proizvodnju povećamo sa sadašnjih 2500 tona mjesečno na 3000 tona valjanih i prešanih proizvoda. Nakon prestanka rada »Elektrolize«, uništene četničkim granatiranjem, na lokaciji Ražine ostali su slobodni ogromni kapaciteti, trenutno potpuno neiskorišteni, rekao je u nastavku razgovora Z. Petković Arthur Thöni. Mislimo da se tih 60 tisuća četvornih metara prostora s kompletnom infrastrukturom može ponuditi mnogim potencijalnim investitorima tim prije što smo jasno

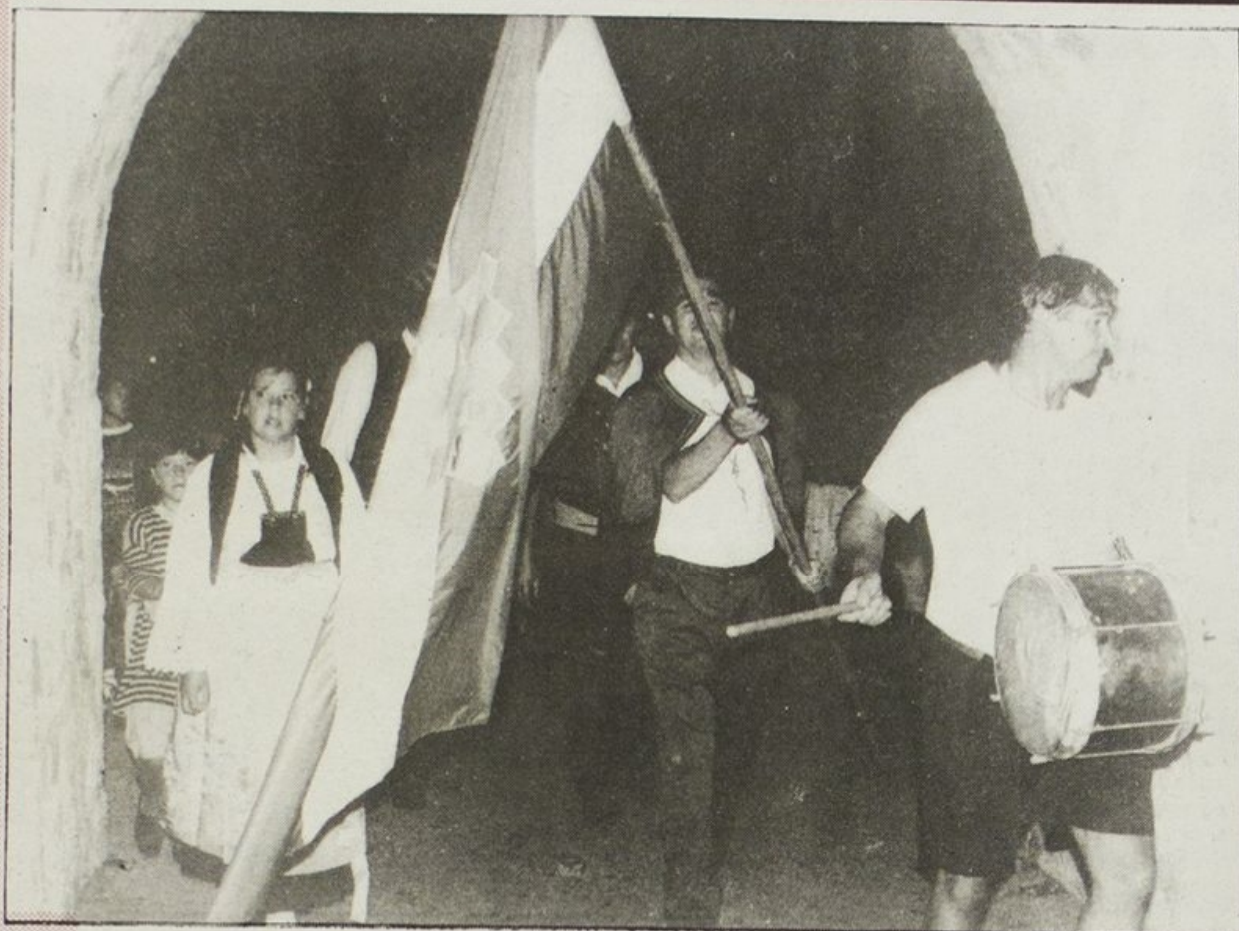
rekli da više neće doći do obnove elektrolize aluminija. Naša buduća orijentacija jest Tvornica aluminija u Mostaru s kjom imamo odlično razvijene poslovne veze i koja s godišnjom proizvodnjom od 92 tisuće tona aluminija može zadovoljiti potrebe naše prerađe. Mostaru treba 10 milijuna dolara svježeg kapitala za pokretanje proizvodnje i ukoliko se taj kapital osigura do kraja godine proizvodnja će krenuti, odgovorio je Petković gospodinu Thöni, kojega je posebno zanimala sudbina mostarske tvornice. TLM trenutačno nabavlja aluminij u Rusiji i Mađarskoj, rekao je Petković, a na Thönijevo pitanje imali problema s dopremom i čistoćom tog aluminija rekao je da takvih problema nema. Može se povući paralela između vas i nas, iako je moja tvornica manja, rekao je Arthur Thöni. On je potom svojim domaćinima govorio o novoj metodi eloksiranja koju je zbog ekoloških zahtjeva usvojila njegova tvrtka. Riječ je o japanskoj tehnologiji koja ne koristi prah već boje i lakove otopive u vodi. Nova metoda jednaka je staroj po cijeni no znatno je bolja s ekološkog aspekta, objasnio je A. Thöni.

Tijekom boravka u Tvornici lakih metala počasni konzul Republike Hrvatske u Austriji obišao je sve proizvodne pogone TLM-a gdje se mogao uvjeriti o stvarnim mogućnostima poslovnog razvoja s ovim šibenskim kolektivom. Završavajući posjet TLM-u gospodin Thöni je rekao:

— Nakon što smo prošli cijeli TLM i nakon informacija koje sam dobio od prvih ljudi tvornice, mogu reći da sam impresioniran onim što sam vidio i čuo. Jasno mi je kakav potencijal za razvoj predačivke industrije ovdje leži. Uvjeran sam da će već u prvim danima mira, koji mora konačno doći i koji vam je toliko potreban, mnoge austrijske banke naći svoj interes i ulagati u ove kapacitete. Osobno ću mnogima od njih prenijeti moje pozitivne dojmove, a vjerujem da će i ovaj naš današnji razgovor ubrzo biti oplemenjen našom novom poslovnom vezom. Rekao sam već osnovni uvjet za to jest mir, sve ostalo imamo.

N. URUKALO
(SNIMIO: R. GÖGER)Arthur Thöni za vrijeme razgovora u TLM-u
DOJAM BEZ GREŠKE

PRIMOŠTEN JE SLAVIO



Primoštenski svatovi ulaze na vrata sela. Užance su običaji, ali se na njima čovjek i — naužije



Primoštensko tradicionalno kolo u izvedbi učenika osnovne škole. Oni su prethodili proslavi

STOPILE SE »UŽANCE« I »MARE CRO

Primoštenska riva bila je živa kao i za najboljih turističkih sezona kada su u minuli petak u luku pristali brodovi iz konvoja »Mare Croaticum«. Iste večeri, uz slavlje kakvo se u Primoštenu posljednji put održalo prije nekoliko godina, za koje je vrijeme mjesto prihvatilo brojne prognanike i izbjeglice, započele su ovogodišnje »Primoštenske užance«.

U ime Pokrovitelja dr. Franje Tuđmana svečanost je otvorio dožupan Županije šibenske Ivo Baica, i naposljetku su se programi »Užanci« i »Mare Croaticuma« spojili u jedno. Tijekom dvodnevnog boravka »Mare Croaticuma« u Primoštenu, čiji je moto ove godine bio »Spojiti modru i zelenu brazdu«, glavni pokrovitelji, čelnici i gospodarstvenici Županije bjelovarsko-bilogorske razgovarali su s domaćinima u općini Primošten. Prijedloga je bilo mnogo, najviše o suradnji primoštenskog i šibenskog gospodarstva s bjelovarskim. Proizvodi bjelovarsko-bilogorske poljoprivrede mogu, u budućnosti, biti odlično plasirani u primoštenskom turizmu, a za vrijeme sezone i ugostiteljski bi radnici s toga područja mogli raditi u Primoštenu.

U petak, na otvaranju dvodnevnog programa »Užanci« otvorene su izložbe »Brodovlje i more hrvatsko«, »Kapele primoštenskog kraja« i tradicionalna likovna »More, ljudi, obala«. Lidvina Luketa, zagrebačka slikarica i utemeljivač likovne kolonije u Primoštenu, predstavila je ove godine niz eminentnih hrvatskih i talijanskih slikara. Natje-



»Užance« su se proširile i na svaki otvoreni kafić i restoran u Primoštenu

cateljima u športu, sudionicima regate »Mare Croaticum« djeci palih i ranjenih bjelovarskih bojovnika dodijeljene su posebne nagrade, i naposljetku je, u disku »Aurora« održana modna revija »Modee Garešnica«.

Među brojnim našijencima, »Užance« je ove godine u Primoštenu pratilo i nekoliko stotina Čeha. Oko tristo ih je smješteno u hotelima »Zora-Slava«, i još oko stotinjak u privatnom smještaju. Zbog njih je Primošten otvorio pet restorana, čak na terasi hotela svira zabavni sastav »Mediteran«, kao u najboljim vremenima. Ivan Žurić, gitarist, kaže: »S obzirom na protekle godine, uči-



Primoštensko kolo, hrvatski barjak i mno

nak nam je 1000 posto!« Slažu se i Ivona, klavijaturist, Marinko Miše, basist, i sastava Vlado Perković, bubnjar. Sve u svemu, osjećamo se normalnijima i »Mediteran« je svirao odličnu glazbu, a Česi su sjedili po restoranima. Nisu isti turisti otprije nekoliko godina. Nisu škampe, lignje, oboritu ribu, voze automobile Zapada ili vlastite »škodo« najnovije tipove... Oni su bili prvi turisti



Samoborski muzikaši zabavljali su goste ispred restorana »Primošten« koji je protekloga tjedna bio us-





gramu do zore

DATICUM



posjetitelja, kao u vremenima najboljih sezona

hrvatskoj obali još za Austrije, a sada su prvi značajni turisti u samostalnoj Hrvatskoj. Potraje li mir, koga će već krenuti, vidjele se to jasno u Primoštenu za vrijeme »Užanci«.

Mnogo je povijesti oko nas, pa je tako bilo i na užancima. Odigrana je prava povijesna, vaterpolska utakmica između, novooosnovanog VK »Primošten« i betinskog »Brodograditelja«, prvaka II. lige. Pobjedili su Primoštenci — pojačani s igračima »Solarisa«. U povijest će ući i gostovanje samoborskog restorana »Gabreku 1929.« U svom veselju užanci, to je priv put da se u Primoštenu mogla pojesti hrana koja nije riba, niti »klasično« meso s roštilja. »Gabreku 1929.«, restoran u koji dolazi svekolika elita Hrvatske ali i gosti Hrvatske: Spielberg, Galbraith, Telly Savalas nudi meso pečeno u pećnici, ali garnirano umacima od gljiva, vrhnjem. Bogata kuhinja hrvatskoga kontinenta sačinjena od najboljih komada mesa kupljenog na selu, mirisala je Primoštenom. Sve uz glazbu Samoborskih muzikaša, koji su se izmjenjivali sa sastavom Vlade i Mačka. Mirko Štintić, sadašnji vlasnik restorana kojeg je obnovio njegov djed, i sam radi kao konobar. Ništa neobično. U kratkoj pauzi uspio nam je reći da nije slutio kakav je Primošten, i da će se svakako vratiti. Treba li napomenuti da su »Gabrekove« cijene, s vinskom kartom privatnih vinara, bile ekskluzivne? Ipak, odavno nije bilo tako lijepo u Primoštenu.

B.P.

U VRUĆEM SELU KRAJ (OHLADENE) FRONTE

»I WASHINGTON ZNADE ZA PAKOVO SELO...«



Barba Martin Jakelić: »Želim pravoga mira«

S nekim jobovskim strpljenjem skupina ljudi stoji kraj nadzorne točke UNPROFOR-a na cesti prije ulaska u Pakovo Selo. Za improviziranim stolom pod suncobranima dva muškarca u bijelim košuljama, a ostali pod kosteljem uz put. Točno je podne, a sunce nemilice žeže. Među skupinom trenutno nema mještana iz Pakova Sela. A bit će ih navečer, kažu. Na pitanje koliko su odlučili ostati, čujemo samo jedan odgovor: »Koliko treba.« A koliko će trebati?

U to doba dana u selu jedva da se može susresti nekoga od još uvijek malobrojnih mještana. Naide pokoji automobil. Pred gostionicom koja se zove »Sloga« (iako to nigdje ne piše) nekoliko momaka. Ispijaju pivo i u maloj dvorani igraju biljar. Uz glazbu s radija.

»Koja je tema za novine«, pitaju dečki.

— Život, kažemo, jednostavno život. Kako se ovdje sada prolazi, kako se živi u ovoj vrelu kamenjaru usred ljeta i blizu »crte dodira«.

— Tako, živi se, može stati, kaže jedan kao za svijet, a onda se javi Zoran Zoričić, prije rata djelatnik HPT-a Šibenik: »Vratio se dio pučanstva. Pretežito stariji da održe život u našem selu. Vratila se i djeca na školski odmor. Ljudi obrađuju polje, vrtove, uzgajaju stoku, popravljaju svoje kuće. Samo, znate, to još ništa nije definitivno. Treba čekati... Onaj konačni, pravi i trajni mir. Sada jest mirno, nema pucanja, a ipak ovo nije pravi mir...«

— Kako će biti pravi, kada nas tako malo prostora dijeli od onih tamo terorista i lupeža, javi se Mile Nimac, prognanik iz Lišana. »Ja sam osamdeset posto invalid rata dragovoljac od prvih dana, kao i moja tri brata, ali ću i dalje braniti domovinu. Mirno je sa-

da, ali mi želimo onaj mir kada ćemo svi biti u vlastitim domovima. Doći će to, velim vam, mora doći.«

U Pakovu selu mogu susresti ljudi odasvud. Nije neobično upoznati Hrvate iz okolice Knina, Ličane, one iz srednje Bosne ili Hercegovine. »Za Pakovo Selo, znate i sami, često se zanima javnost. Rat je donio razaranja, ovdje se branio dio južne Hrvatske, ovdje se pregovaralo, ovdje su bile razmjene. I Washington sada znade za Pakovo Selo.« To kazuju Zoran i mladi Josip Zoričić. »I to, zaključuju, prije svega stoga što je ovdje zaustavljen agresor.« Ne treba njima slave zbog UNPROFOR-a. Imaju slavu vlastite borbe za slobodu.

Obilazimo selo u kojem je očito još praznih kuća ali i znatan broj lijepo obnovljenih. Kažu da je to i od dobijenih kredita i pomoći. Selo je veliko, a trenutno nema ni jedne prodavaonice. Čak i kruh, ako se ne peče u kućama (najčešće pod pekom) mora se kupovati u drugim obližnjim selima (Lozovcu) ili u Šibeniku. Zanimljivo je, da je u Pakovu Selu, na specifičan način, obnovljen i rad poznatog KUD-a »Sloga«. Njihova sekcija folkloru radila je i vježbala i u doba kada je plamtjelo na svim bojištima. Sudjelovali su na »Vinkovačkom jesenima« i »Smotri folkloru«. I sada, u doba školskih raspusta, pakovačka djeca okupljena su i u svome tamburaškom sastavu.

Samo, kažu Pakovljani, stavi se život u nas vratiti kad nanovo budu stvoreni uvjeti za rad naše škole. Ako ne bude škole, odlaziti će i stariji, pa makar mir bio najčvršći.

U malome dvorištu jedne stare prizemnice susrećemo Antu Petrovića. Čuo je da dolazi »netko iz novina«, pa se digao iz kreveta popričati s nama.

Iz kreveta? Sada oko jednoga sata po-

podne! Nije li to rano za odmor, iako je vani sve pripeklo.

— Ne, nije rano, susretljivo će Petrović. Mi smo nam stariji ljudi. Ustajemo u svitanje, kada sunce grane. Učini se sve oko kuće, pa onda u polje, u vinograde. Tako dok ne zažari, do podne. Onda ručati, pa leći. Pošle se čeka kada sunce malo padne. Leže se kasno, a ustaje rano. Zato se danju triba odmoriti. Tako vam je to na selu. I ovdje u Pakovu. Čovjek prelistava »Slobodnu«.

Tek sada imate vremena za čitanje?

— E, tek sada. A nisam ni imao novina. Malo prije ih je sin donijao iz Šibenika. Ne, ne mogu se ovdje kupiti. Znače, još se ovdje živi pomalo na ratni način. Ima prećih poslova od čitanja.

Kraj stare školske zgrade, nasuprot mjesnoj groblju sjedi pred kućom čovjek s naočalima i šibenskom kapom na glavi. Pozdravljamo i on nas zove da udemo u dvor. Ime mu je Martin Jakelić i osamdeset su mu i četiri godine.

— Sinko, 17. rujna '91. san mora bižat odavle jer su dolazili vrazi, polagano kazuje barba Martin. Otišli smo u »Solaris« i nije bilo lako. I vratili se ono kada je bilo prvo primirje. I onda ti ponovno zapucalo. Ajme, kako je gadno kad puca. I mi opet, ajde u zbjeg. I onda odlučim ja: e, neću više bižat. Iđen kući. I dica dovela mene i staru, ženu mi Anu. I tako san odo. Ne mičen vam se više Anu. I samo Bog dao da sve na miru izade. Trideset san godina radija u rudniku, svašta san doživljava i sada bi tija pravoga mira. Tri me puta šlagiralo, ali držin se... A šibensku kapu nosi, »otkako se rodila«. I tek nam na rastanku kaza: »Ne zamirite štogod, jer ja vas ne vidim. Slip san...«

Joško ČELAR



KAKO OBNOVITI OŠTEĆENE SPOMENIKE KULTURE

ZLOČIN SE NE SMIJE ZABORAVITI

Svojedobno smo (a od tada uistinu nije prošlo mnogo vremena) nabacili u središte (moguće) rasprave razložni prijedlog da se (i) u Šibeniku drvenim oblozima zaštićeni spomenici kulture otkriju i tako, nakon nemale i povodne stanke, pruže na razgled ne samo mogućim domaćim i stranim putničarima, već i našem čovjeku uvijek gladnom ljepota što su ih drevnom Krešimirovu gradu podarila minula stoljeća pretežito hrvatske uljudbe. Premda nam nije znano zbog čega, ali, to je sasvim razvidno, odgovorne šibenske strukture nisu se tome stajalištu priklonile, nisu iako su, primjerice, Dubrovčani sa svojih spomenika prije dva-tri mjeseca skinuli drvene ograde. Tko je pametno postupio, tko je valjano uradio što te ograde još nije arhivirao — pokazat će, tu prijepora nema, vrijeme, jer će samo ono — i to želimo naglasiti — dati valjan i točan odgovor na neiskazani upit: hoće li opet četničke granate »ubijati« drevnu ljepotu primorskih (i ne samo njih, dakako i dabogme) gradova? Iako se nekome može (pri)činiti da su ta gađanja u hrvatsko kulturnu baštinu slučajnost koja se događa u ratnim viorima — istina je na posve drugoj strani: neprijeporno je da su velikosrpski zlikovci, ranjavajući Šibenik i njegovu županijsku rasprostranjenost, gađali u samo srce jedne civilizacije koja im je bizantinskim gubitkom koraka ne samo postala nedostižna (i neuhvatljiva i nedohvatljiva), već su na nju gledali kao na nešto što ih čini iskompleksiranima, kao na činjenicu koju ne mogu otprijeti jer ih iskazuje kao mitomane kraljoubojica i slavljenike poraza i poniženja. (Za naše, šibenske prilike dostatno je razgledati učinke što su ih ostavile »dejstva« na trgu pred Jurjevom ljepoticom, pa da i onome najnaivnijemu bude jasno što su — da su pale samo sedam ili osam metara lijevo ili desno — te četničke granate mogle, možda i nepovratno, uništiti!). To je tako i o tim ubojstvenim nalletima vruga da ima smisla drukčije razglabati. No, gotovo istotračno nametnula se i druga, hajdmo to tako nazvati, dvoumica. Radi se, naime, o tome da su se glede zadržavanja barem nekih »ratnih zubova« (mjestu na kojima su četničke granate činile svoje i iskazale ruševine ili pak djelomična narušavanja) iskazala dva izrazito sučeljena stajališta. Opreka je, bogme, sasvim razložna, dobro je takva jer se i ne radi samo o tzv. akademskom rezoniranju ili mudrovanju, već o koracima što ih nameće ustreptalost svakodnevnog života i življenja. Ima, naime, onih koji bez imalo ograda i zadržke pletiraju za potpunu obnovu povijesnih zdanja i spomenika, teži se, hoćemo reći, tome da se sve (koliko je to naravno moguće, jer svugdje i nije moguće) vrati u staro ruho i tako učini (opet: koliko je to najviše moguće!) otklon i od zadnjeg (vidljivog) reza na kulturnopovijesnim vrijednostima. Drugo motrište, koje, ne budi uzgred rečeno, ima mnogo više pristalica i među građanima i među stručnjacima, zalaže se, jasno i razumljivo, za opću obnovu spomenika, ali pritom se pledira da se, na barem nekima od njih, ostave vidljivi tragovi što su posljedak rasprsnuća »pošiljki« velikosrbijanskih nikogovića i natražnjaka. Nema spora oko toga da, na prvi zagled, oba rečena stajališta mogu (i imaju) svoje prednosti i nedostatke, ali bez obzira na to valja bez nepotrebnog oklijevanja reći za što se to Šibenik odlučio. Prije nego što predočimo osobno motrište i mišljenje nekih šibenskih ljudi, naznačit ćemo kakvo stajalište spram te dvoumice iskazuje mr. Vesna Girardi-Jurkić, ministrica kulture, prosvjete i športa u Vladi Republike Hrvatske. Ona je tu, minulih dana, izvoljela ovako uobličiti svoju prosudbu glede »nametnute« dileme: »Stvari se moraju dovesti u prvotno stanje, da bi nakon obnove izgledale kao nove. Treba sanirati oštećenja na pokretnim stvarima, slikama, oltarima, eksponatima i sličnom do građevina po kojima su gradovi najpoznatiji. Mislim da bi na svakom objektu trebalo ostaviti jedan mali znak ili jednu skupinu znakova bilo od šrapnela, gelera ili nekih oštećenja u tijeku rata, koji, naravno, ne bi narušavali cjelinu i ne bi bili takvi da, na primjer, propuštaju vodu. Dakle, da se ona kao takva zaštite od daljnjeg propadanja, ali da ostanu u sjećanju. Uz patinu vremena, mora ostati

Premda se nekome može (pri)činiti da su ta gađanja u hrvatsku kulturnu baštinu slučajnost koja se događa u ratnim viorima — istina je na posve drugoj strani: neprijeporno je da su velikosrpski zlikovci, ranjavajući Šibenik i njegovu županijsku rasprostranjenost, gađali u srce jedne civilizacije koja im je bizantinskim gubitkom koraka ne samo postala nedostižna (i neuhvatljiva i nedohvatljiva), već su na nju gledali kao na nešto što ih čini iskompleksiranima, kao na činjenicu koju ne mogu otprijeti jer ih iskazuje kao mitomane kraljoubojica i slavljenike poraza i poniženja

i jedna mala patina rata koja u svojoj vizualizaciji neće naškoditi samom spomeniku i samom objektu. S druge strane spomenik treba statički osposobiti i urediti.«

Tako, eto, govori hrvatska ministrica kulture. Premda njezino kazivanje ne mora biti obveznim — čini nam se da je mr. Girardi-Jurkić »pogodila u sridu«. I da bi njenu prosudbu valjalo (u glavnini, to jest pretežito) prihvatiti i u ovim našim, šibenskim razmestima. Kad smo, da i to naznačimo, o toj temi razgovarali s Joškom Čuzelom, ravnate-

me nužnim isključivanje bilo kakvog spomen-obilježja koje bi vizualno odudaralo od izmirenja stoljetnog reda grada, zakonitosti njegova razvoja. Čini nam se da bi u tom kontekstu trebalo osmisliti i način memoriranja stradanja, gotovo diskretno ali dojmljivo i sumarno, svakako bez isprazne retorike ili patetike s kojom bijaše ispunjena većina osveta na prošlost zemlje i naroda u prevladanim režimima. Drugim riječima, predlažemo da se na svaku zgradu pogodenu neprijateljskim granatama utisne znak svima vidljiv ali nenametljiv, doslovce kao za-

postrance od znanosti smješteni pojedinci, sutra, ili prekosutra, ili za pet desetljeća (uvjetno budi rečeno i shvaćeno) odgovarati za taj, takav ili onakav, zaštitnički učin. Mislim da se o tome nema više išta valjanog iliti putokaznog izreći, nema i zbog logične pretpostavke da će zakerala uvijek nalaziti rupe, da će vazda imati »po svoju« naznačiti najoptimalniju inačicu popravka narušenih zdanja i spomenika. Nadamo se da će tako i biti, to jest da će stručnjaci s punim pravom (ali i konkretnim posljedicom tog prava) biti odlučivači. Na kraju, premda to i nije posljednje, naznačit ćemo da pouzdano znamo da je Ministarstvo kulture, prosvjete i športa prije stanovitog vremena (a nije se to dogodilo jučer!) odaslalo pažljivo sročenu okružnicu svim županijama, s napomenom da svaka od njih, prema vlastitoj prosudbi, skine daske sa spomenika. Ako je to skidanje (ili neskidanje) ostavljeno po volji i na izbor »terenskim funkcionarima« — onda je posve raspoznatljivo da rečena okružnica nije bila obvezatno izvršavajući nalog, te da su odgovorni u županijama ipak na sebe preuzeli posljedicu prihvata ove ili one inačice. Neke sredine su poticajnicu spomenutog ministarstva odmah oživotvorile i sa (i oko) svojih spomenika skinuli neugledne daske. Šibenska sredina to nije uradila. Zarad čega je to tako, zbog



ljem šibenskog Zavoda za zaštitu spomenika kulture, on nam je iskazao svoju osobnu prosudbu koja se — a izrečena je prije navedenog istupa ministrice kulture — uglavnom poklapa sa stajalištem što ga akceptira mr. Vesna Girardi-Jurkić. Čuzela, naime, procjenjuje da nema nikakvog razloga, to jest prepreka da se na nekim narušenim šibenskim spomenicima kulture (nakon obnove) ostavi trag koji bi zorno svjedočio da su četnički natražnjaci, vucibatine i zlikovci, svojim »šumskim razumom« ushtjeli poništiti svjedočanstva uljudbe Hrvata na ovom njihovom, to jest hrvatskom, trinaest stoljeća starom staništu. Kad već razglabamo o obnovi spomenika nije zgorega predočiti ni promišljanje prof. dr. Igora Fiskovića koji veli: »Pristalica sam nenametljivog označavanja učinka granatiranja na način da se ne poremeti postojeći sklad sveg naslijeđa, graditeljskog iskaza, razine povijesnog življenja i svrsishodnog ustrojstva javnih prostora. Držimo k to-

cijeljeni grumen boli koji više ne krvari, ali neizbrisiv postoji i ostaje na sjećanje dolazećim naraštajima i svim posjetiteljima, koji će se i ubuduće diviti ljepoti i opstojnosti grada koje ne bi smjeli nagrditi odlučnijim zasezima. Utoliko se naš konkretni prijedlog svodi na poziv nekolicini vrsnih hrvatskih dizajnera da sačine možda metalni ili mramorni biljeg, u mjeri malen ali sadržajno znakovit, koji bi se ugradio, utisnuo ili ukovao na onoliko ljudskom oku dostupnih mjestu koliko je grad stvarno dobio rana. Pretpostavljamo, naravno, da bi ti biljezi bili postavljeni bez suprotstavljanja postojećoj morfologiji građevnog naslijeđa pa i drevnoj opremi javnih prostora. Bilo kako bilo, o »nabačenju« temi ne bi bilo zgorega raspraviti i na tzv. oficijelnim, to jest nadležnim mjestima, a eventualne protimbe ili pak istotračna mišljenja mogu u završnici (da se tako očitujemo) prihvatiti ili odbaciti jedino (i samo) stručnjaci. Dijelom i zarad činjenice da će baš oni, a ne neki

čega su izuzetno vrijedni spomenici kulture u drevnom Krešimirovu gradu još uvijek »zatajeni« i pod patronatom dasaka — nije nam poznato. Nismo se ni ushtjeli pobliže obavijestiti o tome. Ali baš zarad toga čini nam se (štoviše — u to smo osobno do kraja uvjereni!) da se dobro i razložno uradilo, da se, hoćemo to naznačiti, nije pogriješilo kad se »na prvu« nije prihvatilo naputak nadležnog ministarstva. Zbog čega pristajemo uz takvu prosudbu? Prihvaćamo je (ali i ne samo zbog toga, da se razumijemo) jer smo posve suglasni s onima što tvrde (a to dokazuju na temelju viđene prakse) da samo i jedino naivni mogu povjerovati da je aktualno zatišje istodobno oznaka (iliti iskaz) završenog rata i velikosrpske agresije, jer zbilja samo hlebinci (a ima ih, ima) mogu biti uvjereni da četničke granate više neće »posjećivati« ovaj prvi čisto hrvatski grad na Jadranu i njegove (i u europskim odrednicama) vrsno znane spomenike kulture. Toliko.

J. VESELIĆ

ARHITEKT HAROLD BILINIĆ U ŠIBENIKU

4

SUKOB S FISKOVIĆEM
I OBNOVA VIJEĆNICE

Arhitekt Harold Bilinić izvršio je konzervatorske radove i na preslici Pravoslavne crkve kojoj je, osim zvonika, u savezničkom bombardiranju Šibenika bila oštećena i unutrašnjost.

Na zvoniku-preslici bila su dva vrsno klesana balkonića od kojih je jedan prilikom bombardiranja uništen, a drugi samo djelomično sačuvan. Prilikom obnove preslice pojavilo se pitanje potrebe za obnovom bočnih zabatnih kamenih zidica koji su bili priljubljeni uz zvonik. Cvito Fisković je tražio da se pri obnovi ovi zidici ne zidaju i tako prezentirao izvorni oblik barokne preslice. Bilinić je bio na suprotnom stajalištu pa je došlo do njegovog otvorenog sukoba s Fiskovićem. Ipak je na kraju popustio Konzervatorski zavod pa je današnje stanje varijanta za koju se zauzeo Bilinić.

Klesarski radovi na balkonićima bili su u cjelini izvedeni prema oštećenim originalima. Radovi na preslici obavljani su tijekom 1948. godine. Bilinićev najznačajniji konzervatorski zahvat i, bez sumnje, njegovo najveće djelo u Šibeniku bila je obnova Gradske vijećnice.

Velika Gradska vijećnica koja se nalazila naprama sjevernoj strani katedrale podignuta je na mjestu gdje se od XIV. st. nalazila mala i neugledna loda, podno klisure što se okomito spustila na "plathea communis". Sagradena je od nepoznatih majstora u slogu zrele renesanse, u vremenu od 1533. do 1546. god.

Na Sv. Lucu 13. prosinca 1943. godine Vijećnica je u tijeku zračnog napada angloameričkih zrakoplova na Šibenik bila direktno pogodena bombama i temeljito razorena. Rušenje šibenske vijećnice je, pored srušene zadarske krstionice, bila najveća šteta

koju je u II. svjetskom ratu pretrpjela naša stara primorska umjetnost.

Umjetnička vrijednost Vijećnice bila je u njejoj slikovitoj i raščlanjenoj cjelini, u omjerima i uravnoteženosti arhitektonskog ritma, u njenom uskladjivanju i upotpunjavanju istaknutog urbanističkog okvira, trga stolne crkve. I upravo je zato Konzervatorski zavod za Dalmaciju bio zauzeo stajalište da šibensku vijećnicu treba u cjelini obnoviti, jer ni jedna druga zgrada novijeg stila ne bi tako slikovito uskladila ovaj središnji trg starog grada, niti bi se povezala s katedralom koja se uzdiže naprot.

Gradska vijećnica je rekonstruirana metodom "faksimilske" obnove kojom se u suvremenoj konzervatorskoj praksi vraća povijesnoj građevini prvobitni izgled što ga je građevina u potpunosti ili u većem dijelu izgubila naglim ili postepenim rušenjem.

Za obnovu Gradske vijećnice snažno se založio prof. Frano Dujmović, tadašnji šibenski počasni konzervator i voditelj šibenskog Gradskog muzeja. Naime, pojedini stručnjaci s Tehničkog odjela Gradskog N.O. Šibenika zastupali su tijekom 1946. i 1947. godine mišljenje da se Vijećnica ne može obnoviti, jer da su mnogi dijelovi propali, a sačuvani ulomci prilično oštećeni. Kod gradskih i kotarskih vlasti prof. Dujmović je stalno širio svijest o vrijednosti Vijećnice i potrebi njene "faksimilske" obnove. U veljači 1947. godine Dujmović izvještuje Konzervatorski zavod za Dalmaciju da se u gradu nije mogao pronaći arhitekt koji bi pristupio arhitektonskom snimanju i obnovi Vijećnice pa moli Zavod da se zauzme oko pronalaska takvog arhitekta.

Obnova Gradske vijećnice u Šibeniku bila je jedan od glavnih prioriteta u poslijeratnoj djelatnosti Konzervator-

Piše:
IVO
ŠPRLJAN

skog zavoda za Dalmaciju jer je Vijećnicu smatrao jednim od najljepših renesansnih spomenika kulture u Dalmaciji.

Prvi, mali, preliminarni radovi na obnovi Vijećnice obavljani su krajem 1946. i početkom 1947. godine, a stvarna je obnova započela tek krajem 1947. godine kada je arhitektu Haroldu Biliniću, koji je već bio angažiran na obnovi sakristije katedrale, bilo ponuđeno da izradi projekt rekonstrukcije Vijećnice. Bilinić je ponudu prihvatio početkom listopada 1947. godine.

Tijekom 1948. godine uglavnom su izvršavani pripremni radovi na izmjeri terena, ispitivanju temelja objekta te arhitektonskom snimanju. Izvedbenu projektnu dokumentaciju Bilinić započeo je intenzivnije raditi na prijelazu 1948. u 1949. godinu.

Arhitektonskom snimanju Bilinić je pristupio vrlo ozbiljno i sustavno. On je dao uredno složiti sve dotad razbacane kamene ulomke razorenog objekta te svaki element pojedinačno izmjerio i iscrtao. Osim toga, Bilinić je dao napraviti pomoćne skele koje su omogućile pristup do svakog dijela ruševine kako bi se svaki detalj mogao izmjeriti, nacrtati i točno kotirati. Arhitektonske snimke detalja radio je u mjerilu 1:1, 1:10, 1:20. Po završenom arhitektonskom snimanju, iscrtao je cjelovitu Vijećnicu metodom kompozicije parcijalnih snimaka. Prilikom snimanja zatečenog stanja Bilinić se obilno koristio fotografijama, a nije isključeno da ih je većinu sam izradio jer je bio strastveni fotograf.

Obnova šibenske vijećnice bila je za arhitekta Bilinića vrlo delikatna zadatak, jer osim nekolicine predratnih fotografija i hrpe ruševina nije imao nikakvu dokumentaciju temeljem koje bi brže izgradio sliku nekadašnjeg izgleda Vijećnice. Elementi interijera Vijećnice, osobito stolarija, bili su uništeni ili razneseni. Interijer nije imao veće vrijednosti jer je izveden polovicom XIX. st. za potrebe talijanskog društva Casino.

Prilikom arhitektonskog snimanja ustvrdilo se da je loža na prvom katu bila otvorena i da su tek kasnije među stupove umetnuti prozori. Zato je Konzervatorski zavod u Splitu odlučio pročelje obnoviti u najstarijem obliku, tj. bez prozora između stupova, a unutrašnjost izvesti suvremeno u cilju korištenja objekta u kulturne i reprezentativne svrhe.

Prilikom arhitektonskog snimanja ustvrdilo se da je loža na prvom katu bila otvorena i da su tek kasnije među stupove umetnuti prozori. Zato je Konzervatorski zavod u Splitu odlučio pročelje obnoviti u najstarijem obliku, tj. bez prozora između stupova, a unutrašnjost izvesti suvremeno u cilju korištenja objekta u kulturne i reprezentativne svrhe.

U privrednoj rubrici šibenskog glasila najviše prostora "oduzeo" je članak pod naslovom "Svladane su teškoće" u kojemu Joško Čelar razglaba o radu šibenskog broderskog poduzeća "Slobodna plovdba". U tom napisu čitamo i sljedeće: "Slobodna plovdba" danas raspolaže s ukupno 12 brodova i 72.000 tona nosivosti (DWT). Međutim, i iz ovoga je proizšla jedna teškoća. Budući da poduzeće nema još tonaže od 150.000 DWT nije se moglo registrirati za prekomorsku plovdbu, kako je to propisima predviđeno. Izlaz je bio u tome da se organizira tehnička suradnja s "Atlantiskom plovdbom" — Dubrovnik. Tako šest brodova "Liberty" obavlja prekomorsku plovdbu u okviru te suradnje. No, tu su i obaveze znatne, jer se ta suradnja plaća. Samo u ovoj godini bit će za suradnju izdato 32 milijuna dinara.

U kulturnoj rubrici nailazimo na tematski članak o radu šibenskog Na-

U oblikovanju unutrašnjosti Vijećnice Bilinić je u suradnji s Konzervatorskim zavodom u Splitu, donio kompromisno rješenje koje povezuje staro s potrebama današnjice. Tako je unutrašnjost potpuno izmijenjena. Prizemlje koje je ranije bilo na svodovima i odvojeno od kata, sada je povezano s njim pa čini jednu cjelinu. Takvi kompromisi između projektanata

Mapa starih fotografija, presnimka fotografije u bombardiranju oštećene preslice, dokumentacija Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Šibeniku.

Ovaj sukob s Bilinićem opisuje mi Cvito Fisković. Cvito mi priča da je u tim razgovorima Bilinić bio pomalo i prgav, što je ponekad specifično za trenutke kada arhitekt i konzervator pokušavaju naći zajednički jezik, pripočava Fisković te dodaje da u arhivu Regionalnog zavoda postoji dopis koji govori o Bilinićevom angažmanu na preslici. Kratku crticu o obnovi zvonika Fisković donosi u stručnoj literaturi; C. Fisković, nav. djelo, str. 174.

U zapisniku sastavljenom u Gradskom N.O. Šibenik od 13. listopada 1947. godine o pitanju "popravka kulturno-umjetničkih spomenika u Šibeniku", zaključeno je, u pogledu Pravoslavne crkve, "...da se neće moći započeti 1947. godine, a svote potrebite za izvršenje tih radova će biti predviđene u budžetu za 1948.". Arhiv Regionalnog zavoda, br. 767./47.

Slavo Grubišić, Šibenik kroz stoljeća, Muzej grada Šibenika, Šibenik, 1974., str. 71.

Božena Lovrić (rod. 1918. god.) pripočava mi da se bombama pogodena Vijećnica iznenada urušila nekoliko sati nakon bombardiranja, uz gromoglasan tresak. Na objektu nije izbio požar, a mnoštvo drvene građe, koja je virila iz ruševine, raznijeli su građani za ogrjev tijekom ratnih zima, pripočava B. Lovrić.

C. Fisković, nav. djelo, str. 173.

Cvito Fisković, Zaštita i popravak spomenika u Dalmaciji 1952. godine, Zbornik zaštite spomenika kulture, knj. IV—V, 1953.—1954., Naučna knjiga, Beograd, 1955., str. 404.

C. Fisković, Zaštita ... 1945.—1949. godine, nav. djelo, str. 173.

Tomislav Marasović, Aktivni pristup graditeljskom naslijeđu, Postdiplomski studij graditeljskog naslijeđa u Splitu, Split, 1985., str. 146.

Arhiv Regionalnog zavoda, br. 75./47. od 8. 2. 1947. godine. Obnovi se, između ostalih, protivio arhitekt Čulić, br. 692./46. od 27. 11. 1946. godine.

Arhiv Regionalnog zavoda, br. kazalište postavilo ulaznicama sasvim nisku cijenu. Nailazimo i na vijest da će RKUD "Kolo", u okviru priprema za odlazak na turneju po Čehoslovačkoj, dati koncerte u tvornicama — kolaše će vidjeti i čuti radni ljudi TEF-a i TLM-a "Boris Kidrič". Kako je to već i bilo uobičajeno, Branko Belamarić piše o repertoaru šibenskih kinematografa — igrali su filmovi "Balet u Parizu", "Sastanak u ponoć" i "Nenajavljeni sastanak".

službe zaštite graditeljskog naslijeđa koji su izazvani realitetima na terenu, afirmirali su utjecaj novih, kvalitativnih pogleda o aktivnoj zaštiti graditeljskog naslijeđa, a obnova šibenske vijećnice iz II. svjetskog rata predstavlja u tom pogledu jedan od pionirskih iskoraka.

(U sljedećem broju: Cjelovit rekonstrukcijski zahvat)

protokola 75./47.

Isto, br. protokola 684./46., od 26. 11. 1946. god.

Isto, br. protokola 75./47.

Frano Dujmović, Šibenska vijećnica, Šibenski list, 01. 01. 1961., str. 6.

Arhiv Regionalnog zavoda, br. protokola 767./47.

Isto, br. 721./47. od 03. 10. 1947. godine.

Arhiv GP "Izgradnja" Šibenik, svežanj br. 135. Arhiv se čuva pri Povijesnom arhivu Zadar, Sabornom centru u Šibeniku. U svežnju 135 nalazi se 40 nacrt projekta Gradske vijećnice s potpisima arhitekta H. Bilinića. Svi nacrti su na ozalid kopijama. Najstariji je, datiran 23. 02. 1949., detalj pročelja i. kata, mj. 1:10, a najmlađi je nacrt iz rujna 1956. (nacrt dekorativnog ogledala, mj. 1:20).

U navedenom svežnju čuvaju se dopisi, troškovi, ugovori, računi, Bilinićeve prepiske s izvođačima, a osobito je zanimljiv jedan Bilinićev rukopis na tri stranice od 25. 08. 1956. god. u kojemu Bilinić izdaje upute i primjedbe izvođaču.

Ovo mi pripočava Emil Dreščić. H. Bilinić, Metodografija ..., nav. djelo, str. 30—35.

Ovo mi je pripočeo E. Dreščić i dodao da se Bilinić oduševljavao fotografirajući šibenske motive iz starog grada.

F. Dujmović, nav. djelo.

C. Fisković, Zaštita ... 1945.—1949. g., nav. djelo, str. 173; C. Fisković, Zaštita i popravak spomenika u Dalmaciji 1950.—1951. godine, Zbornik zaštite spomenika kulture, knj. II., sv. I., 1951. Beograd 1952.; Unutrašnjost Vijećnice, koja je bila preinačavana u XIX. stoljeću, nije imala povijesne i umjetničke vrijednosti, uredit će se suvremeno, prema potrebi, i namjeni kojoj ova dekorativna zgrada bude služila, o.c. str. 148.

O načinu kako je došlo do interpolacije prozora među stupovima kata piše F. Dujmović u nav. djelu.

F. Dujmović, nav. djelo.

Tomislav Marasović, Zaštita graditeljskog naslijeđa, Postdiplomski studij graditeljskog naslijeđa, Zagreb—Split, 1983., str. 88. i 89.



Interijer kata Gradske vijećnice nakon adaptacije iz sredine XIX. stoljeća (iz zbirke Bruna Ungarova)

ŽUPANIJSKI VREMEPLOV: SRPANJ 1964. GODINE

BRODOVI »SLOBODNE PLOVIDBE« POD DUBROVAČKOM ZASTAVOM

Osnovno je, prije svega, da se shvati da je mjesna zajednica stvar samih građana, oblik njihovog udruživanja u rješavanju zajedničkih potreba i problema naselja u kome žive. Time se mjesne zajednice javljaju i kao neophodan dio sistema samoupravljanja, naročito tamo gdje su naselja udaljena od sjedišta općinske skupštine. Bez sumnje, općina ima veoma značajnu ulogu u osnivanju mjesne zajednice. Međutim, općinski organi su dužni da pri tome vode računa o mogućnostima neposrednog upravljanja građana u mjesnoj zajednici, čemu treba prilagoditi i teritorijalnu podjelu ovih zajednica. Iz toga jednim dijelom proističe i zaključak da mjesna zajednica, pored toga što predstavlja instrument aktivnosti građana, također predstavlja i faktor koji u velikoj mjeri treba da podstakne radne organizacije na suradnju u rješavanju zajedničkih potreba u užem teritorijalnom području. To je ulomak iz članka "Mjesne zajednice" što ga je objavio "Šibenski list" u srpnju 1964.

rubrike tiskan je i uvodnik pod naslovom "Dani slave" (autor mu je Đorđe Milošević), a radi se, zapravo, o "činjenicama povodom proslave Ustanka". Tu je i napis "Prvi šibenski partizanski odred" u kojemu čitamo: "Pod jednom šibenskom utvrdom održan je 10. kolovoza 1941. godine sastanak šestorice članova Partije. Pepo Polak, Josu Vukičević, Miro Višić, Krsto Ljubičić, Zdravko Bego i Jere Belamarić dogovarali su se o posljednjim pripremama za izlazak Prvog šibenskog partizanskog odreda na planinu Prominu. Taj odred je formirao Mjesni komitet KP. Komandant odreda bio je Pepo Polak-Marijan, politički komesar Josu Vukičević, zamjenik komandanta Krsto Ljubičić-Meho i zamjenik komesara Miro Višić. Uočljivo je i napis o sekcijama i klubovima Narodne tehnike — u njima je, kako piše, više od dvije tisuće članova. Radi se, zapravo, o razgovoru što ga je tadašnji česti vanjski suradnik lista Tomislav Dean imao s Krešmirom Čipčićem, predsjednikom Općinskog vijeća Narodne tehnike. Među

rodne tehnike vrsno rade i u Betini, Primoštenu i Tjlesnom.

U privrednoj rubrici šibenskog glasila najviše prostora "oduzeo" je članak pod naslovom "Svladane su teškoće" u kojemu Joško Čelar razglaba o radu šibenskog broderskog poduzeća "Slobodna plovdba". U tom napisu čitamo i sljedeće: "Slobodna plovdba" danas raspolaže s ukupno 12 brodova i 72.000 tona nosivosti (DWT). Međutim, i iz ovoga je proizšla jedna teškoća. Budući da poduzeće nema još tonaže od 150.000 DWT nije se moglo registrirati za prekomorsku plovdbu, kako je to propisima predviđeno. Izlaz je bio u tome da se organizira tehnička suradnja s "Atlantiskom plovdbom" — Dubrovnik. Tako šest brodova "Liberty" obavlja prekomorsku plovdbu u okviru te suradnje. No, tu su i obaveze znatne, jer se ta suradnja plaća. Samo u ovoj godini bit će za suradnju izdato 32 milijuna dinara.

U kulturnoj rubrici nailazimo na tematski članak o radu šibenskog Na-

pori mladog ansambla — pisac je Joško Čelar koji utvrđuje da se s malo ljudi uspjelo izvesti četiri premijere i to: "Ah, te utvare" Edmunda de Filipa, "Korake" Marijana Matkovića, "Mandragolu" N. Machiavellia i "Tmle" Kole Čašule. Važno je zabilježiti da su članovi Narodnog kazališta gostovali širom komune — bili su u Murteru, Betini, Tjlesnu, Pirovcu, Vodicama, Zlarinu, Primoštenu, Krapnju, Rogoznici i Skradinu sve u svemu izvedeno je dvadeset predstava na terenu. Uz to, u organizaciji Narodnog kazališta u Šibeniku videne su 22 predstave gostujućih ansambla koje je gledalo više od 5100 osoba. U vezi s tim, a pod naslovom "Neshvaćanje", objavljen je dodatni napis iz kojega prenosimo ovaj ulomak: "Vodice naplaćuju 10.300 dinara za korištenje dvorane. Prodaja karata također je ovdje išla veoma slabo. Za predstavu koja je održana 7. ovog mjeseca bilo je prodano svega 190 karata, premda se računa da danas u Vodicama boravi preko 4000 gostiju! Očito, nije bilo interesa kod

25. SRPNJA - SVETI JAKOV

Zašto Katedrala svetog Jakova?

Članovi bratovštine sv. Jakova preuzimali su obvezu hodočastiti na njegov grob u Compostelu

Prigodom blagdana sv. Jakova može se čuti i pitanje zašto je naša katedrala upravo njemu posvećena. Odgovor ćemo pokušati potražiti u kontekstu kršćanske tradicije.

Jakov je apostol, a apostoli u pobožnosti kršćanskoga puka zauzimaju istaknuto mjesto. To je bilo posebno istaknuto u srednjem vijeku, to jest u vremenu kad su se izrazile vrednovale duhovne vrednote. Na portalima mnogih srednjovjekovnih katedrala prikazan je Krist s apostolima. I na našoj je tako, ali se sada ne može vidjeti zbog mjera opreza. Poštovanje što ga je Božji narod iskazivao apostolima došlo je u umjetnosti i sljedeći izričaj: Stupovi koji drže zdanje crkve često na svojim kapitelima imaju uklesan lik pojedinog apostola. Time je izražena vjera da je naša Crkva (duhovna građevina) sazdana na apostolima.

Kult svetih apostola baština je kršćanske starine. O tome lijepo svjedoči sv. Irenej (umro 202. g.). Bio je učenik sv. Polikarpa, koji je opet učenik apostola i evangelista Ivana. Prema tome možemo biti sigurni da je poznao misao Crkve. U svom poznatom djelu »Protiv hereza« piše: »Gospodar svega apostolima je dao vlast navješćati Evanđelje. Mi smo od njih primili istinu, to jest naučavanje Sina Božjega. Apostoli su najprije propovijedali, a kasnije — po Božjoj odredbi — poruku spasenja ostavili i napisano da to bude temelj i oslonac naše vjere. Bilo bi pogrešno misliti da su propovijedali prije nego što su primili potpunu spoznaju istine...«

Tako piše Irenej koji je preko Polikarpa u izravnoj vezi s apostolom i evangelistom Ivanom. Navedene misli nisu plod njegova zaključivanja, nego vjera Crkve koja je kroz njegovo pero dobila svoj pismeni izričaj. Tako uče i ostali crkveni oci, koji zapravo tvore duhovni most između apostola i nas. Plod te vjere jest i naslov »Apostolska Crkva« koji dolazi u simbolu (znaku raspoznavanja) ili Vjerovanju. Katekizam Katoličke Crkve (tiskan 1992.) ovako obrazlaže značenje riječi Apostolska Crkva:

- sagrađena je na temelju apostola;
- u njoj živi i prenosi se apostolska nauka;
- u njoj predsjedaju nasljednici apostola (biskupi) koji su u jedinstvu s Petrovim nasljednikom (papom).

U srednjem vijeku svako biskupsko središte nastojalo je naglasiti svoju direktnu povezanost s jednim od apostola. Sjetimo se samo Splita, koji je u sv. Dujmu prepoznao neposrednog učenika sv. Petra. Takve ambicije — iako se redovito znanstveno ne mogu opravdati — jasno pokazuju ljubav i odanost prema apostolima.

Među apostolima posebno štovanje uživaju Petar i Jakov. Petar zato što ga je sam Krist postavio za kamen-temeljac svoje Crkve, a Jakov iz ovih razloga:

- među prvima je bio pozvan u apostolski zbor;

- pripadao je izabranoj trojki koja je i u najvažnijim trenucima bila uz Gospodina,

- prvi je od apostola podnio mučeništvo.

Proširenosti njihova štovanja bez sumnje je pridonijela i mogućnost hodočašćenja na njihove grobove. Od najranijih vremena kršćani su smatrali posebnom milošću posjetiti grob sv. Petra. Za Jakova ta se želja rodila u IX. stoljeću kad se raširila vijest da je njegov grob otkriven u Composteli na sjeverozapadu Španjolske. Ovdje se ne može raspravljati radi li se zaista o njegovu grobu. Ipak moram napomenuti da u posljednje vrijeme arheolozi o tome veoma oprezno govore. Iskopine daju misliti!

Šibenik je dio kršćanske Europe. Njegov prvi pisani spomen — mogli bismo reći krsni list — nosi na sebi pečat crkvenosti. Zato nije čudno što je kult sv. Jakova postojao i u našem gradu. Kad je 1298. g. ustanovljena biskupija u papinju buli bilo je određeno da se za katedralu izabere jedna gradska crkva. Izbor je pao na crkvu sv. Jakova. Ona je ostala u toj službi dok sadašnja nije preuzela njezinu ulogu. To je bilo koncem XIII. stoljeća. Za to stoljeće postoje dokazi o hodočašćima iz Mađarske na grob sv. Jakova. Hodočašnici su na put kretali pješice, odnosno u najboljem slučaju na konju. Prolazak mađarskih hodočašnika kroz Hrvatsku već bi bio dovoljan razlog da se i naši ljudi za to zainteresiraju, pogotovo kad znamo da je Hrvatska tada bila u personalnoj uniji s Mađarskom. Osim takvog zaključivanja mi imamo i direktne dokaze o proširenosti kulta sv. Jakova u Šibeniku. Sjetimo se samo bratovštine sv. Ja-



kova, za koju znamo da je postojala 1406. Njezini članovi preuzimali bi obvezu hodočastiti na grob svoga Zaštitnika. Onaj koji zbog bolesti ili starost to nije mogao, trebao je omogućiti nekom siromahu to putovanje. Koliko je misao o hodočašću bila prisutna u našem gradu vidi se i na Vladanovu poliptihu. Na središnjem polju prikazana je Bogorodica kako svojim plaštem zakriljuje bratime. Jedni od njih imaju na prsima školjku, to jest znak da su obavili svoje životno hodočašće u Compostelu, a drugi samo prekrizene mačeve.

Nije to slučaj što je katedrala posvećena sv. Jakovu. Učinjeno je to promišljeno kao odraz ljubavi prema dragom Svecu. Potvrda toga jesu i školjke urezane u kamen katedrale. Strpljivi brojke mogao bi ih nabrojiti 140. Kako nam je poznato školjku nazvanu Jakovljeva kapica hodočašnici su dobivali prigodom posjeta grobu sv. Jakova. Uklesana u zidove naše katedrale ona upozorava na duhovnu povezanost s Compostelom kao životnim ciljem posjeta groba sv. Jakova.

Blagdan sv. Jakova i njegova katedrala u Šibeniku jasno prenose Božju poruku spasenja. Svatko je od nas po krštenju postao Božja građevina — Božje djelo. Svatko ima vlastito poslanje što ga je upravo njemu Bog namijenio. Za ispunjenje tog poslanja Bog nam poklanja život, koji u tom svjetlu postaje hodočašće — uspinjanje prema ostvarenju Božje zamisli. Ne smije se gubiti vrijeme! U toj vjeri i svijesti odgovornosti za ostvarenje Božje zamisli i ove godine proslaviti ćemo blagdan Naslovnika naše katedrale i pjevati njegovu himnu:

**O dični sveti Jakove, ti diko rajskih dvora
za nas se moli svederno u krugu rajskih kora.**
don Ante Skračić

»MORE, LJUDI, OBALA«

SLIKA JE TRAG DUGA VREMENA

Rat razara i uništava, nanosi bol i nevolju, ali ponekad na onoj suprotnoj strani rata procvjeta humanost, hrabrost, plemenitost. Upravo se tako nešto već treću godinu zaredom događa jednoj likovnoj izložbi koja ratom nije izgubila ništa, dapače, dobila je umjesto jednog, pet galerijskih prostora, umjesto jedne, pet publika umjesto jednog, pet otvorenja i sve tako pomnoženo sa pet.

Naravno, sve to lijepo događa se »primoštenskoj« likovnoj izložbi »More, ljudi, obala« koja ovog srpnja

broji sparne ljetne dane u prostorijama Ogranka Matice hrvatske iz kojih je na sreću samo nakratko (na dvije od svoje 24 godine) bila »protjerana«. Jedne takve sparne ljetne večeri razgovarali smo u Primoštenu s Lidvinom Luketom, organizatoricom ove izložbe.

● Na otvaranju ste rekli kako vas svake godine uhvati strepnja hoće li ove godine biti izložbe ili ne?

— To je živa istina. Dvadeset i četiri godine dolaziti u jedno malo mjesto s toliko puno autora i ne zna-

ti hoće li vam se otvoriti vrata ili ne zaista je teško. Ove sam godine posebno strepila jer su prostori bili prenamijenjeni. U tim našim transformacijama i pretvorbama čovjek ne zna komu da se obrati, tko je kompetentan i mjerodavan da ti otvori vrata. Smatram da je ova manifestacija koja okuplja sedamdesetak umjetnika od čega 60 iz Hrvatske, iz Livna, i desetak iz Venecije zaslužila jedan malo bolji tretman. Na sreću, sad je sve to već za nama. Izložba je tu. Ljudi dolaze i ja radim za one koji umjetnost i kulturu vole.

● Izložba je počela kao popratna turistička manifestacija, međutim održala se evo i ovih godina kad turizma praktično nema?

— Držim da je to normalno. Umjetnici su tijekom ovih ratnih godina jako mnogo učinili. Nisu žalili ni truda ni svojih djela već su ih darivali da bi pomogli onima kojima je bilo najpotrebnije — izbjeglicama, prognanicima, braniteljima. Nisu odustali ni od ove izložbe iako turizma i potencijalne publike nije bilo.

● I ne samo to, počeli su s donacijama!

— I to je točno. Nekada školski prostor koji je korišten kao galerijski pretvoren je u uredski i tad je izložba izbačena. No, na sreću prostorije je dobio Ogranak Matice hrvatske i on ih opet ustupio izložbi. Poslije njenog odlaska prostorije ostaju prazne pa sam predložila kolegama

jana i jedanaestorica naših umjetnika među kojima su I. Antolčić, A. Augustinčić, M. Bošnjak, Z. Turkalj, G. Vizler i drugi darivaju svoja djela Primoštenu.

Ljerka Njerš i ja lani smo za novootvorenu knjižnicu poklonile 120 knjiga, ove godine još 60, što znači da 180 Primoštenaca može čitati istodobno po jednu knjigu!

● Rat kao da je oplemenio ovu izložbu?

— Pa, ovaj rat nas je nešto naučio. U toj strašnoj besparici i velikom trudu koji je u izložbu uloženo te skupoci bilo bi zaista šteta da se sve to prezentira samo jednom mjestu i samo jednoj publici. Troškove sada participira pet mjesta a izložbu valja samo seliti od jednog do drugog. Svugdje je dobro primljena i svugdje je vole. Nakon Primoštena odlazimo u Muzej grada Šibenika pa iza toga u Livno gdje imamo čak 46 donatora kojima od srca zahvaljujem. Poslije Livna u listopadu »More, ljudi, obala« seli u Jastrebarsko i na kraju u Repišće gdje se priređuju Ladanja Kamila Tompe.

● Pokušavate ovog ljeta čak obnoviti i koloniju?

— Da, samo nisam uspjela uspostaviti kontakte s hotelskim poduzećem a da kolonija ne zamre oni će biti gosti u mojoj kući, ali će pokloniti radove Primoštenu. Tako ćemo obogatiti mjesto i ostaviti traga, a slika je trag za duga, duga vremena...

REAGIRANJA

Još jedan zločin četnika iz Zablaca (2)

Po prirodi sam znatiželjna osoba i novine obično čitam od zadnje stranice. Tako sam učinila i ovaj put sa »Šibenskim listom« od 16. srpnja 1994. g. i ostala neugodno zatečena. Prvo što mi je upalo u oko i izazvalo nedoumicu je naslov: »Još jedan zločin četnika iz Zablaca.« U vrhu naslova i teksta manjim slovima je tiskano: Županjski vremeplov: srpanj 1964. godine.

Nestrpljivo tražim objašnjenje za ovaj naslov, odnosno sponu Zablaca, četnika i godine 1964., da bih na kraju samog teksta pronašla rečenicu: Vitomir Gradiška u svojoj kronici »NOB 1941.« bilježi: »Iz sela Prvič Luke četnici iz Zablaca...« Autor teksta je J. Veselić.

Čitatelju se jednostavno, zbog bombastičnog naslova, nameće zaključak kako su četnici koji su izvršili zločin nad nedužnim ljudima iz Prvič Luke zapravo Zablanci. Svatko iole upućen u zbivanja drugog svjetskog rata na ovom području znao će da je to nemoguće (Zablaci je hrvatsko selo), no ima onih koji ne znaju (ja to slučajno znam iz priče starijih mještana Zablaca) da je u Zablacu za vrijeme II. svjetskog rata bio četnički štab i da su u tom dijelu hrvatskog Jadrana zajedno s njima harali i Čerkezi. Ovdje treba reći da niti jedan mještani nije bio u četničkom štabu, a niti je na bilo koji drugi način sudjelovao s njima u zločinima koje su činili. Četnički štab nije bio u Zablacu voljom njegovih žitelja, no zahvaljujući toj činjenici ovaj pridjev »četnički« više se puta zlorabio na štetu Zablaca.

Zablaci je u tom ratu dalo znatan broj mladića i ljudi za obranu svoga mjesta, Dalmaci i Hrvatske, jednako, kao što je i u ovom domovinskom ratu bilo hrabrih i nesebičnih boraca. Jedan od njih, Boris Antolčić, ostavio je život na gospićkom ratištu, a drugi, Predrag Čibula, ostao je doživotni invalid.

Danas, nemali broj Zablaca živi u Americi i Australiji. Niti jednog trenutka nije bilo dvojbe gdje im je mjesto. Svrstani su u hrvatski korpus i u ove tri ratne godine svesrdno su pomagali Hrvatsku, svoj grad Šibenik i svoje mjesto kako u materijalnom tako i u svakom drugom pogledu. U najvećem jeku ratnih zbivanja u Hrvatskoj nije manjkalo hrane, lijekova niti drugih potrepština. Zasluga za to pripada i ljudima iz Zablaca.

Vrlo cijenim »Šibenski list« i ljude koji ga uređuju, pa mi je utoliko neshvatljiv propust koji im se dogodio. Jedan nepromišljeni naslov može (i hoće) izazvati neugodne konotacije za mjesto Zablaci i njegove žitelje.

Ljudi koji pri povratku u svoja obitavališta sa sobom uzimaju grumen hrvatske zemlje, jednako kao i oni koji žive na svojim ognjištima, ne zaslužuju takav epitet, makar on bio rezultat nespretnog izričaja.

Molim Redakciju da se ispriča žiteljima Zablaca zbog vremena jučer, ovog danas i onog sutra.

Gordana Ležaja
S. Radića 40, Šibenik



UKRATKO IZ ŠPORTA

PORAZ »SLOBODNE PLOVIDBE«

U 13. kolu prvenstva južne skupine Prve hrvatske boćarske lige, šibenska je »Slobodna plovidba« na boćalištu Gradskog sportskog centra poražena u Makarskoj od »Hotela Makarske« 11:7. Nakon ovog kola »Slobodna plovidba« nalazi se na posljednjem desatom mjestu sa 80 bodova. U vodstvu se nalazi Nada 149, Građenje 135, Metković 128, Gorčine AT 127, ZAP 119, Hotel Makarska 113, Orkan 90, Amfora 89, Cavtat 85 i »Slobodna plovidba« ima još odigrati odgođeni susret s Cavtatom, te se prvenstvo prekida i nastavlja 20. kolovoza kada se pomorci sastaju s »Orkanom« iz Dugog Rata.

ŠIBENČANI VUKOVARCIMA

Predstavnici šibenskog VK »Krke« u sastavu Škarica, Bukić i Krasić na prvenstvu Hrvatske uručili su dar Veslačkom klubu Vukovar samac, koji će im dobro doći za oživljavanje veslanja i rada u klubu. Šibenčani su iz svog skromnog brodskeg potencijala dali članu kluba koji je tijekom ratnog razaranja stradao, a poslužit će veslači Gabrijeli Džalto da nastavi s radom i da se što bolje pripremi za predstojeća natjecanja.

USPJEH »KRKE«

Na prvenstvu Hrvatske u veslanju što je nedavno održano na Jarunu u Zagrebu, veslači šibenske »Krke« postigli su dosta dobre rezultate. Šibenčani su nastupili u šest disciplina. Prije svega treba istaći nastup mladih juniora koji su postigli neočekivani uspjeh osvajanjem trećeg mjesta i brončanu medalju u četvercu, te odlično peto mjesto u osmercu. Šibenčani su nastupali pretežno s mladim veslačima: Bumbak, Milošević, Iljadica, Blaće, Čeko, Čakić, Marić, Obrenović, Kekelić i kormilar Baradić te osvojili treće mjesto u samcu i brončanu medalju u samcu juniora Tomislava Braice.

PRVENSTVO HRVATSKE BEZ ŠIBENČANA

Verificirajući odluke Komisije za mali nogomet pri Hrvatskom nogometnom savezu po kojoj će Prva hrvatska malonogometna liga u sljedećoj sezoni imati dvije skupine, sjevernu i južnu — Izvršni odbor Hrvatskog nogometnog saveza pogodio je mnoge klubove, posebno s područja šibenske regije. U sjevernoj skupini igrat će klubovi iz zagrebačke, slavonske i sjeverne regije odnosno većina onih klubova koji su se natjecali u prvoj ligi, dok bi u južnoj skupini bili predstavnici podosta novih klubova i to iz dalmatinske i istarsko-riječke regije. Uz dva starosjedioca MATT i Truman-Elektroprijenos svoje mjesto su dobili Prima i Montoviera (Dubrovnik), Vila Neretva i Borovac (Metković), Foto Ante Stojan, Koteks, Antonio trade i Dalma Novus (Split) te istarski predstavnici Baletini (Pula) i Lopar s otok Raba. Međutim, u tom sastavu nema predstavnika šibenske regije gdje se već niz godina igra mali nogomet.

DANI KOŠARKE

U organizaciji Županijskog košarkaškog saveza Šibenik na gradskom kupalištu Jadrija, održat će se od 12. do 20. kolovoza dani košarke u povodu 20. obljetnice KS Šibenik. Natjecat će se u katedskoj, omladinskoj i seniorskoj konkurenciji, a zatim će biti egibicijski turnir u tricama, basketu i slobodnim bacanjima. Pobjedničkim ekipama i pojedincima brojni sponzori pripremili su bogate nagrade.

DASKAŠIMA »JADRIJE« JEDRA PUNA VJETRA

Na završenoj trećoj kriterijskoj regati daskaša u Vignju na poluotoku Pelejšcu, šibenski daskaši DK »Jadrija« postigli su dosta dobre rezultate. Bila je to kriterijska utrka koja se bodovala za prvenstvo Hrvatske u jedrenju na dasci. U seniorskoj konkurenciji Marko Grčić osvojio je sedmo mjesto sa 16 kaznenih bodova, a Ivan Belamarić bio je osmi sa 18 kaznenih bodova. U konkurenciji omladinaca Šibenčanima su pripala tri prva mjesta. Prvi je dojedrio Ivan Belamarić, dok je drugo i treće mjesto pripalo njegovim klupskim kolegama Anti Karadoli i Dariju Turku. Regata je održana po vjetru jačine od 4 do 6 bofora u organizaciji kluba »Peleška jedra«. Četvrta kriterijska regata za prvenstvo Hrvatske i Kup Hrvatske održat će se na Bolu od 27 do 31. srpnja.

Rade TRAVICA

»ČEMPRESI«

Javno komunalno poduzeće za obavljanje pogrebnih usluga, Gradsko groblje »Kvanj«

- Pruža kompletne pogrebne usluge, izrađuje svježe vijence i bukete, pribavlja svu kompletnu dokumentaciju za sahranu i obavlja sve ostale usluge za pogreb uz najpovoljnije cijene
- Pogodnost plaćanja čekovima u više rata

Telefoni: 33-124, 32-992, 39-700 i 35-966

Lovačko društvo Šibenik, temeljem odluke Predsjedništva oglašuje

JAVNU PRODAJU

zemljišta (nekadašnja Volijera) u predjelu Mučići-Ražine, površine 980 četvornih metara.

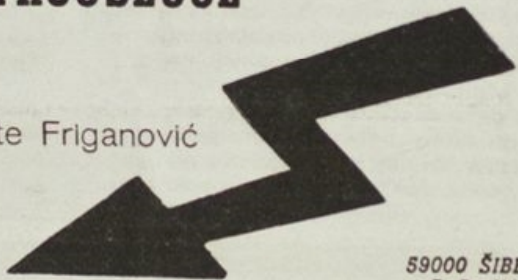
Pismene ponude s ponudnom cijenom dostaviti na adresu:

Lovačko društvo Šibenik, P. Grubišića 3, (za Predsjedništvo) u toku od 10 (deset) dana od dana objave u »Šibenskom listu«.

Za sve informacije obratiti se na tel. 27-601 od 8 do 12 sati.

»ELEKTROUSLUGE«

vl. Mate Friganović



59000 ŠIBENIK
S. Radića 59
Tel. (059) 38-270

SVE VRSTE ELEKTROUSLUGA.
PO POTREBI DOLAZIMO NA KUĆU



AUTO - ŠKOLA

BARBARA

59000 ŠIBENIK, Z. Frankopanska 6, tel. 059/28-023

A, B, C, D i E kat.

RADIMO CIJELO LJETO

»ŠOLIĆ«

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE

Bože Peričića 3, Šibenik

Kompletne pogrebne usluge (osmrtnice, dokumentacija, glazba)

— širok izbor pogrebne opreme

— svježi vijenci i bukete

Sve na jednom mjestu.

Uz kompletnu uslugu besplatan prijevoz na području Županije šibenske.

Mogućnost kreditiranja kompletne pogrebne usluge na rok od tri mjeseca.

Kad vam je najteže mi vam stojimo na raspolaganju od 0-24 sata.

Telefoni: 059/34-508, 36-610 od 7 do 19 sati.

Dežurni telefoni za hitne slučajeve: 059/32-010, 33-079.

Iskrepa sućut!

ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

SLOBODNA RADNA MJESTA

TLM »ELEMES« d.o.o.
— KONSTRUKTOR III — 3 izvršitelja
— građevinski ili strojarški tehničar
— neodređeno vrijeme
— VIŠI KONSTRUKTOR
— 1 izvršitelj
— ing. građ. ili inž. strojarstva ili ing. arh.
— neodređeno vrijeme
— III. LANŠER — 1 izvršitelj
— III. ili IV. st. str. sprema administrativnog ili tehničkog profila
— neodređeno vrijeme
ROK OGLASA: 23. 7. 1994.

OPĆINA TISNO

OPĆINSKO POGLAVARSTVO TISNO

— STRUČNI SUGRAĐANIK

1 izvršitelj

— 36 mj. radnog iskustva

— pravni fakultet

— neodređeno vrijeme

ROK OGLASA: 23. 7. 1994.

TEF ŠIBENIK

— ČUVAR, 5 izvršitelja do 60 dana

— PKV ili osnovna škola

— vatrogasni tečaj

— tri smjene, organizirana prehrana i prijevoz uz nadoknadu

ROK OGLASA: DO POPUNJENJA

OPĆINA TISNO

OPĆINSKO POGLAVARSTVO TISNO

— KOMUNALNI REDARSTVENIK

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— VSS ili SSS, 24 mjeseca radnog iskustva

ROK OGLASA: 26. 7. 1994.

DOM ZDRAVLJA ŠIBENIK

— DOKTOR MEDICINE ZA RAD

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme, 4 sata dnevno

— medicinski fakultet, položen stručni ispit

ROK OGLASA: 26. 7. 1994.

»POLIPLAST« d.d. Šibenik

— RUKOVODITELJ TRGOVINE

1 izvršitelj na neodređeno vrijeme

— VSS ili VSS ekonomskog smjera

— 48 mjeseci radnog iskustva

— SAMOSTALNI REFERENT

1 izvršitelj pripravnika na određeno vrijeme 12 mjeseci

— dipl. inž. kemijske tehnologije

ROK OGLASA: 26. 7. 1994.

»ESBEX« Šibenik

— PRODAVAČ, neodređeno vrijeme

12 mjeseci radnog iskustva

— trgovačka škola

ROK OGLASA: 26. 7. 1994.

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA

D.P. »ELEKTRA« ŠIBENIK

— VODITELJ REFERADE 5 U SLUŽBI ZA ODNOSE S POTROŠAČIMA

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— VŠ ekonomskog smjera, 4 god. radnog iskustva, vozački ispit »B« kategorije

— REFERENT 2 U SLUŽBI ZA ODNOSE S POTROŠAČIMA

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— SSS ekonomsko usmjerenje, 2 god. radnog iskustva

— ČITAČ U SLUŽBI ZA ODNOSE S POTROŠAČIMA

6 izvršitelja, neodređeno vrijeme

— SSS elektrosmjerenje, 1 god. radnog iskustva, vozački ispit »B« kategorije

— VODITELJ REFERADE 4 U SLUŽBI ZA ODNOSE S POTROŠAČIMA

2 izvršitelja, neodređeno vrijeme

— VŠ elektrotehničkog smjera, 3 godine radnog iskustva

— vozački ispit »B« kategorije

— ELEKTROMONTER 1 U SLUŽBI ZA ODNOSE S POTROŠAČIMA

2 izvršitelja, neodređeno vrijeme

— KV elektrosmjerenje i 1/4 g. radnog iskustva

— vozački ispit »B« kategorije

— REFERENT 4 U SLUŽBI ZA ODNOSE S POTROŠAČIMA

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— SSS ekonomskog usmjerenja, 3 godine radnog iskustva

— INŽENJER 3 U ODJELU ZA POSLOVNU INFORMATIKU

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— SSS elektro ili informatičko usmjerenje, 2 godine radnog iskustva

— TEHNIČAR 3 U ODJELU ZA POSLOVNU INFORMATIKU

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— KV elektrosmjerenje, 1 godina radnog iskustva

— SKLADIŠTAR 1 U SLUŽBI ZA POMOĆNE DJELATNOSTI

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— SSS ili KV elektro ili strojsko usmjerenje, 1 godina radnog iskustva

— POMOĆNI RADNIK 2 U SLUŽBI ZA POMOĆNE DJELATNOSTI

2 izvršitelja, neodređeno vrijeme, NKV, 1 god. radnog iskustva

— SKLADIŠTAR 1 U SLUŽBI ZA TEHNIČKE POSLOVE

1 izvršitelj, neodređeno vrijeme

— SSS ili KV tehničkog ili ekonomskog usmjerenja, 1 godina radnog iskustva

— ELEKTROMONTER 1 U POGONU »ŠIBENIK«

— 2 izvršitelja, neodređeno vrijeme

— KV elektrosmjerenja, 1/4 god. radnog iskustva

— vozački ispit »B« kategorije

ROK OGLASA: 27. 7. 1994.

»POLIPLAST« d.d. Šibenik

— DJELATNIK EXTRUZIJE POGON 2

— pet (5) izvršitelja na određeno vrijeme 6 mjeseci,

— KV kemijski, strojarški ili metalski smjer

ROK OGLASA: 28. 7. 1994.

DOM ZDRAVLJA ŠIBENIK

— SLUŽBA HITNE MEDICINSKE POMOĆI

— PET DOKTORA MEDICINE NA ODREĐENO VRIJEME

— završen medicinski fakultet položen stručni ispit

— služba zubozdravstvene zaštite

— JEDAN dr. STOMATOLOGIJE

— završen stomatološki fakultet, položen stručni ispit

ROK OGLASA: 29. 7. 1994.

FOTO JULIJA

ekspresno
izrađuje
fotografije za
dokumente
Foto »Julija«

Ul. B. Petranovića 6
ŠIBENIK

Tel. 059/34-633

MALI OGLASI

Tel. 35-600

PRODAJEM obiteljsku kuću u Šibeniku 160 četvornih metara, vrt i dvorište. Javiti se na telefon 37-234 svakog dana od 20 do 22 sata.

PRODAJEM stariju kuću u centru grada. Javiti se na telefon 89-150.

PRODAJEM kuću blizu Primoštena, veliku, sa puno okućnice. Telefon 35-118.

PROFESOR matematike sa Sveučilišta u Zagrebu priprema za klasifikacijske ispite i ispite na tehničkim fakultetima. Javiti se na telefon 24-493.

PRODAJEM zemljište na predjelu Jurasi-Silazelj 2000 četvornih metara, druga parcela od ceste. Telefon 27-463 do 13 sati.

PRODAJEM kopačicu »Benasi«. Cijena 400 DEM. Telefon 38-270 ili Stjepana Radića 59.

IZNAJMLJUJEM dvosoban stan (može i dio stana) u centru, uz novu poštu isključivo poslovnim ljudima. Telefon 041/416-793.

IZNAJMLJUJEM garažu u centru grada. Poblje obavijesti na tel. 37-000, od 11 sati pa dalje.

U SJEĆANJE



FRANE BUA

23. VII. 1984

— 23. VII. 1994.

Uvijek u srcu i mislima s tobom.
Tvoja supruga Jelena
(036)

KRONIKA

Članovi Izvršnog odbora Zajednice prognanika raspravljali su na sjednici o produžetku blokade UNPROFOR-a koja na šibenskom području traje već dva desetaka dana. Za to vrijeme, kako je na sjednici bilo rečeno, nije zabilježen niti jedan incident. Dogovoreno je da se nastavi blokada na kontrolnoj postaji UNPROFOR-a u Pakovu Selu, te da su prognanici šibenske županije spremni proširiti blokadu i na logističke baze UNPROFOR-a. Od hrvatske Vlade zatražit će se da se Vladin program reintegracije povratka i obnove ne stavlja na dnevni red Sabora prije nego se o njemu ne izjasni Zajednica prognanika.

Nezaposlenim hrvatskim braniteljima produžen je rok za podnošenje prijava Zavodu za zapošljavanje radi ostvarivanja prava na novčanu naknadu za nezaposlenost do 31. prosinca. Razlog je, kako doznajemo u šibenskoj podružnici Zavoda, to što velik broj branitelja nije uspio ostvariti pravo na novčanu naknadu do isteka prijašnjeg roka. Posredstvom šibenskog Zavoda za zapošljavanje oko 700 nezaposlenih branitelja prima novčanu naknadu. Proteklog mjeseca prosječna novčana naknada isplaćena nezaposlenim braniteljima, iznosila je 490 kuna.

Prognanici Županije šibenske od utorka 19. srpnja blokiraju vozila UNPROFOR-a i na cesti Pirovac-Stankovci. Primijećeno je da vozila UNPROFOR-a za prijelaz na okupirano područje koriste, nakon uspostave blokade na kontrolnom punktu u Pakovu Selu, cestu prema Stankovcima.

Županijski operativni stožer za brigu o invalidima i drugim stradalnicima domovinskog rata na svojoj trećoj sjednici raspravljao je o rješavanju stambenih problema invalida te o grobnicama za poginule branitelje. Donijeta je odluka da se devetoricu stopostotnih invalida domovinskog rata osiguraju građevinska zemljišta za izgradnju obiteljskih kuća. Problem nedostatka grobnih mjesta za poginule branitelje treba riješiti u dogovoru s Upravom gradskog groblja, a za sve njih morat će se osigurati mjesto za grobnice na gradskom groblju Kvanj, zaključeno je na sjednici Županijskog operativnog stožera.

Predsjedništvo Gradskog odbora HDZ-a održalo je 19. srpnja sjednicu na kojoj se raspravljalo o tragičnom događaju prilikom izvođenja radova u poduzeću LUKA Šibenik, 14. srpnja, kada je smrtno stradao Ante Juras, radnik LUKE. »Smatramo da je nužno sazvati sjednicu Gradskog vijeća na kojoj će se raspravljati o izvješću o radovima koji se obavljaju ili se planiraju obavljati u poduzeću Luka — Šibenik. Zaključujemo da rasprava o tom tragičnom događaju nije održana na sjednici Gradskog vijeća 15. srpnja jer nije bila utvrđena u predviđeni dnevni red sjednice. O naknadnom neuvrštavanju u dnevni red vijećnici su se opredijelili prema svom osobnom mišljenju a na sugestiju gospodina gradonačelnika koji je svoj stav obrazložio nepripremljenošću predložene točke dnevnog reda za raspravu — stoji u priopćenju za javnost Gradskog odbora HDZ-a.

Klub vijećnika HSLS-a u Gradskom vijeću Šibenika 20. srpnja reagirao je priopćenjem za javnost na priopćenje Gradskog ogranka HDZ-a u vezi sa zbivanjima na sjednici Gradskog vijeća i neuvrštavanjem u dnevni red izvješće o radovima u šibenskoj Luci. U priopćenju se između ostalog kaže: Moramo reći da su HSLS-ovi vijećnici predložili dopunu dnevnog reda dotične sjednice s tim da se raspravlja o radovima u »Luci Šibenik«, a niti nakraj pameti nam nije bila namjera da raspravljamo o tragičnoj smrti djelatnika Ante Juras te da tako stječemo političke poene. Mislimo da nam je, uz pijetet prema poginulom djelatniku sada najmanje potrebna patetika jer, gospodo iz HDZ-a, trebalo je ranije misliti i reagirati inzistiranjem na zakonitost, svih provedenih radnji na prostoru gradske luke a time bi se na minimum sveo rizik nastupanja neugodnih pa i tragičnih posljedica. Spremni smo sudjelovati u uspostavi zakonitosti rada i djelovanja gradonačelnika i Gradskog poglavarstva...

Šibenski Zavod za zapošljavanje bilježi u lipnju neznatni pad broja nezaposlenosti u Županiji u odnosu na svibanj. Trenutačno ih je evidentirano 6779, a među njima je i dalje najveći broj žena. U ukupnom broju nezaposlenih čak je 65 posto stručnih radnika. Broj osoba koje prvi put traže zaposlenje neznatno je manji prošlog mjeseca u odnosu na svibanj. Međutim u šibenskom Zavodu za zapošljavanje bilježe porast broja nezaposlenih koji već imaju radno iskustvo. Oni čine 62 posto ukupnog broja nezaposlenih. Najviše je onih koji su se Zavodu prijavili nakon isteka rada na određeno vrijeme dok je u opadanju broj onih koji imaju status nezaposlenih osoba zbog stečaja poduzeća.

Blagdan Gospe od Karmela prošle su subote tradicionalno proslavili mještani Vodica. Središnja proslava održana je u crkvi Gospe od Karmela na brdu Okit gdje je koncelebrirano misu predvodio šibenski biskup doktor Srećko Badurina. Navečer je, nakon posljednje mise, slika Gospe od Karmela, koja je u opходу prenijeta iz Vodica do Gospina svetišta na Okitu, bila vraćena u vodičku župnu crkvu.

Pripremila:
S. GRUBIĆ



HERFORDSKI AUTOBUSI DAR ŠIBENIKU

Crveni križ Herforda darovao je Crvenom križu Šibenika dva polovna autobusa marke »Mercedes«, namijenjena za potrebe prognanika i izbjeglica na našem području. S obzirom na to da Crveni križ u Šibeniku ne može održavati ta vozila, niti raspolaže osposobljenim vozačima, dva su »Mercedesa« ustupljena na korištenje šibenskom »Autotransportu«. Osim za prijevoz prognanika i izbjeglica, autobus — dar prijateljskog Herforda — služit će i u lokalnome prometu. Kako kaže šef putničke operative »Autotransporta« Ivica Elez, »Mercedesi« korišteni u Njemačkoj četrnaest godina u odličnom su stanju. Iskusni vozači »Autotransporta« dali su i znakovitu usporedbu: »Bolje jedan ovakav »Mercedes«, negoli novi TAM!

(Snimio: V. POLIĆ)



KREŠINA KARTULINA

GLUMA

Ovi misec je pun FESTIVALA. Mogli bi' zaključiti da je SRPANJ misec ka stvoren za festivale. Naš je odavna završija, pa ova dva SPLITSKA koji su tek završili.

Svi ocjenjuju kako su oba SPLITSKA festivala pravo OSVJEŽENJE u ovu srpanjsku vrućinu, jerbo je puno LIMUNADA. Da budem iskren nisan, nigdi vidija PIPI, osin na televiziji u propagandi za vrime BALUNA. Mala je dala sve od sebe da nam priporuči PIPI, samo nisan siguran šta mala reklamira MUDANTE ili PIPI. Biće da ide jedno s drugin kako bi' se osvežili kako triba.

DUBROVAČKO I SPLITSKO LITO tek je počelo. Svi i sve vrste GLUMACA će izaći na DASKE kako bi pokazali svoju vridnost. Moran van kazati, štovani čitatelji, da ima puno glumaca koji nikad neće izaći na DASKE, a cili život glume. Uvijek je čovik tija odglumiti ono šta nije u životu ili ono šta mu Bog nije da. Kad čovik oće odglumiti kako je pametan i načitan znadete odma da je PRIRODNI GLUPAN.

Ovi šta glume poštenjake i grmu BISNO iz svojih BISNIH auta kako su veliki DOMOLJUBI morate odma znati da je LOPOVLUK u pitanju. U najnovije vrime imate puno novih LJUBITELJA BEŠTIJA ili MINI FARMERA. Od svih beštija najdraže su im KUNE.

Posli svega ovoga dode mi da SRPANJ prikrstim

u DRPANJ. Lako ga je prikrstiti, samo ko mi može kazati koliko DRPAN ima dana. Ušla je PARONA i prikinula ova moja crna razmišljanja. Bacila mi komad KARTE i OLOVKU da sastavin OBITELJSKI TROŠKOVNIK ZA KOLOVOZ, ako je KOLOVOZ UOPĆE osta u litnjem razdoblju, jerbo još nismo izračunali koliko DRPANJ broji dana. Moj najteži zadatak je OBITELJSKI TROŠKOVNIK, svako malo u računu ti dode da pišeš KOST, a pantiš MESO. Čvrsto san bija odlučija otići u VEGETARIJANCE, i u zadnji čas san se sítja kako bi se od velike trave moga privoriti u KOZU i unatoč privorbi oboliti od REGIONALIZMA. Tako bi moga izazvati svađu između DA i IDS-a a to bi izazvalo novu MEĐUSTRANAČKU zabjanciju, vratija san se ponovo KARTUŠINI i TROŠKOVNIKU. I onda san zauzeja MUŠKI STAV.

Ispara san KARTU i bacija, a PARONA se izdrečila pa je odapela prvo pitanje:

● ŠTA OVO ZNAČI?

— SLOBODNO TRŽIŠTE.

● MOLIM?

— Slobodno tržište, kunice moja draga.

Priznaje, prvi put san osjetija da i ja GLUMIN.

Nazdravije vaš

KREŠO

ZATVORENA IZLOŽBA STAROG BRODOGRADITELJSKOG ALATA



U Betini je ovoga tjedna zatvorena izložba modela hrvatskih brodova betinskih modelara, starog brodograditeljskog alata nadaleko poznatih betinskih kalafata kao i dijelova opreme koja se koristila ili se još uvijek koristi na betinskim gajetama. U prostorima Starog mlina na betinskoj rivi posjetitelji su mogli razgledati primjerke brodograditeljskog alata kao što su krik za dizanje tereta, kastanjolu — vidu za stezanje materijala, koloturnik — tajlu za dizanje tereta, razne vrste pila, svrdala, klišta za livanje olovnica, timune i jargole, prsure za topljenje olova, kordinu, ganač, klišta za vadenje i pridržavanje tondina u drvu, planje za pravljenje limbela, karburaču za rasvjetu, mažulin — mlinac za papar i komoštre.

Usto bili su izloženi i primjerci sprava na kojoj se ložilo drvo — »za svitliti ribu« ili ići »na ositi« — svitljica kao i razni primjerci bradvi, tesli, macola, zgrosina — planjalica za grubo blanjanje, špinela, vida micalica, skupine dljajeta za brtvljenje i šuramana — struga za ravnanje brtvovala dasaka.

(Snimio: R. GÖGER)